

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ-TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza rozpočtového hospodaření vybrané obce
Analysis of Budgetary Management of Selected Municipality

Student: Bc. Lucie Nevludová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2019

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lucie Nevludová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza rozpočtového hospodaření vybrané obce**
Analysis of Budgetary Management of Selected Municipality
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Právní úprava územních samosprávných celků
3. Charakteristika rozpočtového hospodaření vybrané obce
4. Analýza rozpočtového hospodaření vybrané obce
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

JREISAT, Jamil. *Globalism and Comparative Public Administration*. Boca Raton: CRC Press, 2012. 237 p. ISBN 978-1-4398-5458-7.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně kromě přílohy č. 1, 2, 3 a 4 které jsem převzala ze závěrečného účtu obce a upravila.

V Ostravě dne 12. července 2019

Nevludová¹
.....

Lucie Nevludová

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Právní úprava územních samosprávných celků	6
2.1. Charakteristika samosprávy.....	6
2.1.1. Územní samosprávné celky.....	6
2.1.2. Základní funkce územních samosprávných celků.....	7
2.1.3. Předpoklady fungování	7
2.1.4. Právní úprava územních samosprávných celků	7
2.2. Základní územní samosprávné celky.....	8
2.2.1. Samostatná a přenesená působnost nižších územních samosprávných celků	8
2.2.2. Druhy obcí.....	12
2.2.3. Identifikace obce	14
2.2.4. Orgány obce a jejich činnosti	14
2.2.5. Účetnictví obcí	18
2.3. Vyšší územní samosprávné celky.....	22
3. Charakteristika rozpočtového hospodaření vybrané obce	24
3.1. Rozpočet obce.....	24
3.2. Rozpočtový proces	27
3.3. Střednědobý výhled rozpočtu	30
3.4. Rozpočtová skladba.....	31
3.5. Příjmy	33
3.5.1. Daňové příjmy.....	35
3.5.2. Nedaňové příjmy	39
3.6. Výdaje.....	44
4. Analýza rozpočtového hospodaření vybrané obce.....	49
4.1. Charakteristika obce Frýdlant nad Ostravicí	49
4.2. Analýza rozpočtového hospodaření obce Frýdlant nad Ostravicí	51
4.2.1. Příjmy obce	52
4.2.2. Výdaje obce.....	62
4.3. Střednědobý výhled rozpočtu obce.....	71
5. Závěr	73
Seznam použité literatury	76
Seznam zkratk	78
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	

Přílohy

1. Úvod

V České republice máme územně správné jednotky rozděleny do 10 úrovní. Můžeme si představit jakousi pyramidu, kdy na jejím vrcholku má první místo stát a dále následují další složky územních správních jednotek, kterými jsou regiony soudržnosti, správní kraje z roku 1960, vyšší územně samosprávné celky, okresy, obce s rozšířenou působností, obce s pověřeným obecním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s matričním úřadem a celou hierarchii zakončují obce samotné. Na obce tedy na nižší samosprávné celky bude zaměřena tato diplomová práce.

Cílem diplomové práce je vysvětlení pojmů základních územních samosprávných celků a rozpočtů nižších územních samosprávných celků a zanalyzovat vývoj rozpočtového hospodaření vybrané obce za posledních 4 roky, tedy za roky 2015 - 2018.

Diplomová práce je rozčleněna na dvě části – na část teoretickou a část praktickou. V kapitole č. 2 jsou charakterizovány územní samosprávné celky, jejich rozdělení na vyšší územní samosprávné celky a nižší územní samosprávné celky. Dle názvu diplomové práce je známo, že větší pozornost bude dána charakteristice nižších územních samosprávných celků, tedy obcím. Bude zde popsáno základní postavení a funkce obce, druhy obcí, právní úprava obce, identifikace obce, orgány obce včetně jejich činností a účetnictví obcí. U vyšších územních samosprávných celků tedy u krajů budou stručně popsány funkce kraje, orgány kraje a právní úprava krajů. Další kapitola č. 3 je zaměřena na charakteristiku rozpočtů obcí. Zde bude popsán rozpočet obce – rozpočtový proces, rozpočtový výhled a rozpočtová skladba a dále pak příjmy a výdaje rozpočtu obce. V kapitole č. 4 je provedena analýza rozpočtového hospodaření vybrané obce. Jako nižší územní samosprávný celek je zvolena obec Frýdlant nad Ostravicí. V této praktické části je provedena analýza rozpočtů obce za poslední 4 roky, tedy za roky 2015 - 2018. Kromě analýzy rozpočtů je v této kapitole nastíněna i historie obce Frýdlant nad Ostravicí, její stručná charakteristika a popsáno zastupitelstvo obce.

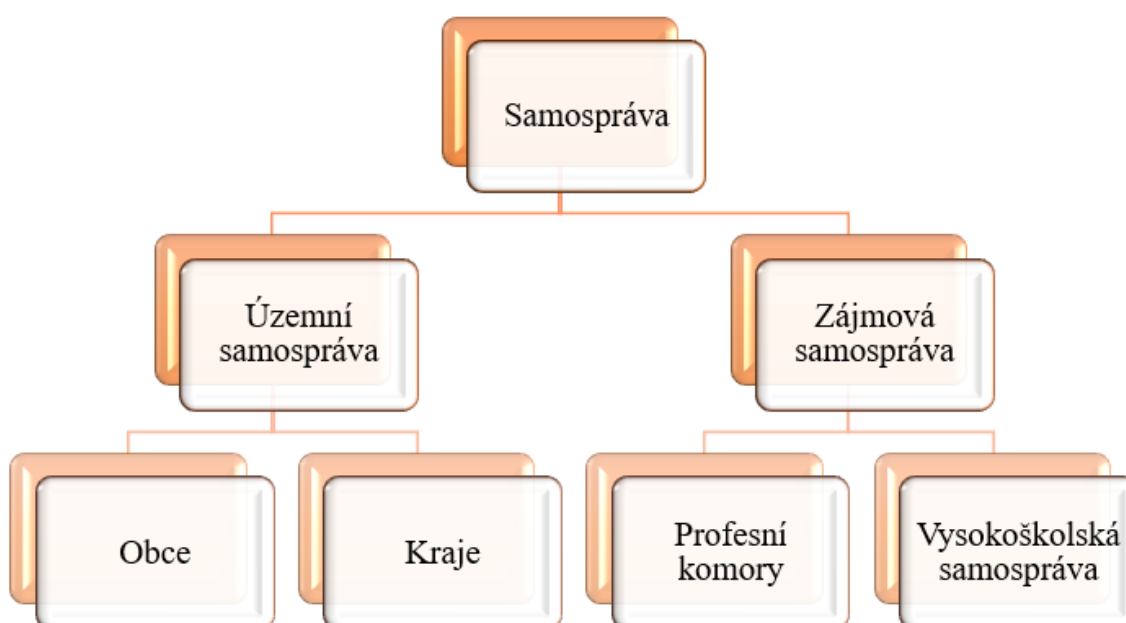
V diplomové práci bude použita metoda popisu, metoda analýzy, metoda výpočtu a metoda použití vzorců.

2. Právní úprava územních samosprávných celků

2.1. Charakteristika samosprávy

Základním rozčleněním samosprávy je na samosprávu územní a zájmovou. Územní samosprávu dále dělíme na základní územní samosprávné celky (ZÚSC) neboli obce a vyšší územní samosprávné celky (VÚSC) čili kraje. Do zájmové samosprávy řadíme profesní komory a vysokoškolskou samosprávu. Základní rozčlenění samosprávy můžete také vidět v obr. 2.1 Členění samosprávy. (Vrabková, 2016)

Obr. 2.1 Členění samosprávy

Zdroj: Vlastní zpracování (Vrabková, 2016)

2.1.1. Územní samosprávné celky

„Vývoj územní samosprávy je velmi úzce spjat s vývojem a úlohou státu. V rámci státu vznikaly geograficky menší útvary, ať již z potřeby lidí spolu blíže komunikovat, nebo pod vlivem kulturních, či jazykových faktorů, případně vlivem ekonomických podmínek – např. sídelní útvary na křižovatkách obchodních cest. Tyto sídelní útvary získaly postupně v některých oblastech společenského života určitý stupeň nezávislosti na státu. Sídla začala spojovat jejich geografická poloha, jazykové, etnické, či ekonomického důvody a tímto vznikaly zárodky regionů, které se staly později základem pro vznik vyšších stupňů samosprávy.“, jak uvádí Provažníková (2011, s. 14).

2.1.2. Základní funkce územních samosprávných celků

Územní samospráva musí plnit dvě základní funkce a to:

- funkci samosprávnou (tzn. zajistit svým občanům potřeby ve formě lokálních či regionálních statků.),
- a přenesenou (tzn. zajišťovat svým občanům některé veřejné statky národního charakteru.).

2.1.3. Předpoklady fungování

Mezi nezbytné předpoklady pro správné fungování územní samosprávy patří:

- předpoklady legislativní (tzn. schválení potřebných zákonů, které jsou potřebné pro vykonávání základních funkcí.)
- a ekonomické, které územní samosprávě dovolují hospodařit s finanční autonomií. Mezi ekonomické předpoklady řadíme vlastnictví majetku, vlastní finanční prostředky a sestavování vlastního rozpočtu. (Peková a kolektiv, 2005)

2.1.4. Právní úprava územních samosprávných celků

Většina principů a podmínek územní samosprávy je převzata z Evropské charty místní samosprávy a implementována do právního řádu ČR. Charta upravuje především princip demokracie a decentralizace moci, právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí, právo vybírat místní daně a poplatky, potřebu dotačního systému, správní dozor v mezích zákona, právo na sdružování, potřebu spolupráce místní samosprávy atd. (Vrabková, 2016)

Právní úprava územní samosprávy je především obsažena v Ústavě ČR a v dalších zákonech o územních samosprávných celcích, kterými jsou zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen zákon o obcích), zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (dále jen zákon o krajích) a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze (dále jen zákon o hlavním městě).

2.2. Základní územní samosprávné celky

Za základní článek územních samosprávných celků považujeme obec. Definici obce najdeme v zákonu č. 128/2000 Sb., o obcích, který obsahuje definici obce takto: Dle § 1 zákona o obcích se obec považuje za základní územní samosprávné společenství občanů, kteří tvoří územní celek. Tento celek má vymezené své hraniční území obce. Dle § 2 zákona o obcích obec řadíme do kategorie veřejnoprávních korporací. Obec jedná svým jménem a nese odpovědnost, má vlastní majetek, stará se o rozkvět svého území a o potřeby svých občanů.

Pro shrnutí definice obce lze obec vymežit třemi základními znaky, kterými jsou:

- území,
- občané (občané, kteří mají na území ČR trvalý pobyt, občané, kteří mají čestné občanství obce, podnikatelé, kteří mají na území obce sídlo nebo provozovnu, fyzické osoby, které mají na území obce přechodný trvalý pobyt apod.)
- a působnost (katastrální území obce). (Peková, 2011)

2.2.1. Samostatná a přenesená působnost nižších územních samosprávných celků

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích umožňuje obci dle § 7 odst. 1 spravovat některé záležitosti samostatně s tím, že pokud to umožní zákon o obcích může do této samostatné kompetence obce zasáhnout státní nebo krajský orgán. Tuto pravomoc obce nazýváme tzv. samostatnou působností. Kromě této pravomoci je obec pověřena dle § 7 odst. 2 tzv. přenesenou působností.

Samostatná působnost

Obec je územní společenství občanů, která má právo na samosprávu, právo se samostatně rozhodnout ve věcech územní samosprávy. Nižší územní samosprávný celek v oblasti samostatné působnosti má povinnost plnit přesně dané samosprávné funkce např. v situaci, kdy je obec veřejnoprávní korporací – tzn. že obec je ve společenství občanů s trvalým pobytem a firem se sídlem či provozovnou na katastrálním území obce. Je zákonnou povinností zabezpečování záležitostí a úkolů veřejné správy v zájmu obce a jejich subjektů.

Další situace funkce samostatné působnosti obce nastává, kdy je obec reprezentantem veřejných zájmů, občanů a firem na území obce. V této oblasti může nastat situace, kdy místo obce rozhoduje někdo jiný. Nižší územní samosprávný celek má však zákonné právo být alespoň účastníkem příslušného řízení (např. stavebního řízení) nebo se alespoň vyjádřit k příslušnému řízení (např. vydat příslušné stavební povolení pro stavbu průmyslového závod, jehož produkce bude mít vliv na okolní životní prostředí).

Obec má dále ve své moc oblast pečování o všestranný sociálně-ekonomický rozvoj svého území (především zaopatření veřejných statků). Obec má v kompetenci zkvalitnění služeb v oblasti sociální péče, uspokojování potřeb svých občanů v oblasti bydlení, ochrany a zlepšování zdraví, dopravy, výchovy, vzdělávání, ochrany veřejného pořádku, informovanosti občanů atd. Kromě veřejných statků obec zabezpečuje také veřejné služby pro své občany. K tomuto účelu obec může zřídit tzv. organizované složky obce, příspěvkové organizace a obecně prospěšné společnosti (neziskové organizace). Veřejné statky a služby může však občanům zajistit i pomocí veřejných zakázek u soukromých ziskových firem.

Obec může vlastnit majetek a nakládat s ním pod podmínkou, že obec zaručí údržbu a péči o příslušný majetek a zabezpečí majetek proti odcizení, poškození, zničení či zneužití. Nižší územní samosprávný celek jedná samostatně a svým vlastním jménem v oblasti právních záležitostí a ve smluvních vztazích a má odpovědnost za následky svého rozhodnutí – má tedy právní subjektivitu.

Obec může být členem různých forem sdružení obcí (např. dobrovolné svazky obcí). Pro obec to je ekonomicky výhodné např. při společném zabezpečování veřejných statků pro své občany (např. úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, ochrany veřejného pořádku, zaopatření čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, svoz a shromažďování komunálního odpadu atd.). Obec však nemusí být vždy jen členem může zakládat obecní podniky nebo vkládat své jmění do závodů, které založila společně s jinou či jinými obcemi či soukromým sektorem.

Co se týče finanční závislosti obce, obec musí být finančně nezávislá na státu. Tato nezávislost je upravena v zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obec jako nestátní subjekt má z hlediska práva hospodařit podle svého rozpočtu, může vytvářet i další účelové peněžní fondy a rozhoduje o využívání finančních zdrojů.

V určitých mezích se dá říct, že je obec nositelem veřejné moci. Obec si smí založit obecní policii. Obecní policie je řízena pomocí obecně závazných vyhlášek, které jsou v souladu se zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen o obecní policii).

Obec schvaluje svůj územní plán, ve kterém jsou vyznačeny obytné zóny pro občany a zóny, které slouží pro výstavbu závodů pro firmy. Dále také rozhoduje o plánu rozvoje nižšího územního celku v oblasti sociálně-ekonomického rozvoje. Plán je zaměřený na analýzu

hospodářského a sociálního vývoje obce, posouzení jejich silných a slabých stránek, možností a hrozeb (pomocí tzv. SWOT analýzy) a jejího dalšího vývoje. Má v kompetenci rozmístění a rozvoj občanské vybavenosti, infrastruktury a rozvoj v dalších oblastech územní samosprávy.

Obec může svými činnostmi přímo nebo nepřímo ovlivňovat růst ekonomického potenciálu svého teritoria. Mnohdy však k tomu potřebuje spolupráci okolních obcí v rámci mikroregionu. Za nejčastější aktivitu považujeme investici do technické infrastruktury, tj. investice do komunikace, vodovodů, kanalizace, čističky odpadních vod apod.

Výše uvedená teorie byla především obecnějšího charakteru, nyní se zaměříme na konkrétní pravomoci obce v oblasti samostatné působnosti.

Samostatná působnost obce je vymezena v § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a umožňuje např. pravomoc zastupitelstvu nebo pravomoc rady obce rozhodovat v některých záležitostech nižších samosprávných celků samostatně. Pravomoci zastupitelstva jsou uvedeny v § 84 a § 85 zákona o obcích a jsou jimi např.:

- schvalování programu rozvoje obce,
- schvalování rozpočtu, závěrečného účtu a účetní závěrky obce,
- vydávání obecních vyhlášek obce,
- zakládání a rušení obecní policie,
- zakládání peněžních fondů obce,
- poskytování peněžních a nepeněžních darů v částce nad 20 000 Kč fyzickým nebo právnickým osobám atd.

Pravomoci rady obce v oblasti samostatné působnosti jsou obsaženy v § 102 zákona o obcích a jsou jimi např.:

- zaopatřování hospodaření obce dle předem schváleného rozpočtu,
- schvalování organizačního řádu obecního úřadu,
- kontrolování obecního úřadu v oblasti plnění svých úkolů,
- jmenování a odvolávání vedoucích obecního úřadu, pokud tak navrhne tajemník obce,
- ukládání pokut, které jsou v kompetenci ve věci samostatné působnosti obce (§58),
- vymežování pravidel pro petice a stížnosti atd.

Přenesená působnost

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích hovoří o přenesené působnosti nižších územních samosprávných celků v § 61 v tomto zákoně. Oblast přenesené působnosti nižších územních

samosprávných celků mohou vykonávat v základním rozsahu výkonné orgány obce, v tomto případě se katastrální území nižšího územního celku stává správním obvodem, dále může obec vykonávat přenesenou působnost v rozsahu obecního úřadu a v rozsahu obecního úřadu s rozšířenou působností. Obce, které jsou pověřené vykonávat přenesenou působnost pomocí obecního úřadu jsou vyjmenovány v příloze č. 1 k zákonu č. 314/2002 Sb., a nižší územní samosprávné celky, které jsou pověřené vykonávat přenesenou působnost pomocí obecního úřadu s rozšířenou působností jsou vyjmenovány v příloze č. 2 k zákonu č. 314/2002 Sb.

Obce, které vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu mohou učinit tyto úkoly:

- vydávat nařízení obce,
- rozhodovat o místních a účelových komunikacích,
- projednávat přestupky,
- stávají se vodoprávním úřadem a starají se o drobné toky,
- stávají se povodňovým orgánem,
- jsou orgánem, který se stará o ochranu přírody a ovzduší atd.

Nižší územní samosprávné celky, které vykonávají přenesenou působnost prostřednictvím pověřeného obecního úřadu mají právo:

- rozhodovat o poskytování peněžních a nepeněžních dávek a půjček,
- zajišťovat volby do Parlamentu České republiky, do zastupitelstev krajů, do zastupitelstev obcí a do Evropského parlamentu,
- být orgánem, který se stará o ochranu přírody,
- být orgánem, který zajišťuje ochranu zemědělského půdního fondu,
- být vodoprávním úřadem a mohou povolovat odběr a nakládání s vodou atd.

Obce, které vykonávají přenesenou působnost prostřednictvím pověřeného obecního úřadu s rozšířenou působností má obec v pravomoci:

- evidenci obyvatel, vedení registru obyvatel,
- vydávat občanské průkazy a cestovní doklady,
- vydávat průkazy k řidičskému oprávnění,
- dopravu a silniční hospodářství pro silnice II. a III. třídy,
- dávky a sociální služby,
- sociální právní ochranu dětí,
- péči o staré a zdravotně postižené osoby,
- péči o nepřizpůsobivé občany,
- živnostenského úřadu atd. (Provazníková, 2007)

2.2.2. Druhy obcí

Dle zákona o obcích dělíme obce podle charakteru do několika skupin: Obce, města, statutární města, hlavní město Praha a tzv. městys. Do kategorie obce řadíme ty obce, které nejsou města. Statut města obec získá, když má nejméně 3 000 obyvatel, ale však existují i výjimky, kdy obec může mít menší počet obyvatel než 3 000, ale získala statut města v minulosti, tj. přede dnem 17. května 1954. V tomto případě musí obec o získání statutu města požádat předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny uzná obci statut města a stanoví den, kdy obec bude městem. Za statutární město považujeme obec v případě, kdy její územní část je členěna na městské obvody nebo městské části, které mají vlastní odbory samosprávy. (Peková, 2011)

Dle § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích považujeme v ČR za statutární města celkem 26, kterými jsou: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec.

Statutárními městy jsou jak jsme již zmínili v odstavci výše, statutární města členíme na městské obvody nebo městské části, které mají svou vlastní samosprávu. Vzhledem k tomu, že statutární město jako celek je právnickou osobou a její městské části nikoliv rozlišujeme tzv. dvouúrovňovou správu územně členěných statutárních měst viz. Tab. 2.1. (Svoboda a kolektiv, 2017)

Tab. 2.1 – Dvouúrovňová správa územně členěných statutárních měst

STATUTÁRNÍ MĚSTO	MĚSTSKÁ ČÁST/MĚSTSKÝ OBVOD
Zastupitelstvo města (+ výbory, včetně finančního a kontrolního)	Zastupitelstvo (+ výbory, včetně finančního a kontrolního)
Rada města (+ komise)	Rada (+ komise)
Primátor, náměstci primátora	Starosta, místopředsedové
Magistrát (Odbory a oddělení)	Úřad (Odbory a oddělení)
Tajemník magistrátu	Tajemník (pokud vykonávají agendu pověřených obecních úřadů)
Zvláštní orgány	Zvláštní orgány Sněm / Sbor / Kolegium starostů VMČO Svazu měst a obcí

Zdroj: Vlastní zpracování (Svoboda a kolektiv, 2017)

Za statutární město považujeme i hlavní město Prahu, která se však řídí speciálním zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, jelikož Praha není jen hlavním městem České republiky, ale i současně krajem a obcí. Historické pojmenování tzv. městys, který byl 17. května 1954 zákonem č. 13/1954 Sb., o národních výborech zrušen, může obec tento titul nabývat za podmínek, že obec nabyla titulu městys před 17. květnem 1954 a požádá Parlament ČR o navrácení tohoto titulu. (Peková, 2011)

2.2.3. Identifikace obce

Pro každou obec je identický její vlastní název, který většinou vychází z historie obce, může být vydedukován z osobního jména, může popisovat charakteristickou skutečnost dané obce nebo může název vyjít z překladu předešlého názvu obce v cizím jazyce. Dalšími typickými znaky obce jsou názvy ulic a veřejného prostranství. U nich je podmínka, že stejně jako u názvu obce, název musí být v českém jazyce, žádná ulice nebo veřejné prostranství nesmí mít stejné pojmenování a ani název ulice nebo veřejného prostranství nesmí být pojmenováno podle jmen žijících slavných osobností. Dále je to pak označení budov, kdy daná budova musí být označena číslem popisným případně číslem evidenčním. Evidenčním číslem se označují stavby pro rodinnou rekreaci, dočasné stavby či budovy, které nepotřebují stavební povolení ani ohlášení SÚ. Posledním identickým znakem obce je její znak, vlajka a logo, které jsou však nepovinné identifikační znaky, a tak záleží na obci, jestli bude chtít mít svůj znak, vlajku nebo logo či nikoliv. (Kočí, 2012)

2.2.4. Orgány obce a jejich činnosti

Orgány obce nalezneme v § 5 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a jsou rozděleny na zastupitelstvo obce, radu obce, starostu obce a jeho zástupce, obecní úřad a zvláštní orgány obce, viz. Obr. 2.2. Jak již jsme zmínili v odstavcích výše obcí máme více druhů a každá kategorie má svoje vlastní orgány. Např. město je řízeno zastupitelstvem města a mezi jeho další orgány řadíme radu města, starostu, městský úřad a zvláštní orgány města. Městys je řízen zastupitelstvem městyse a dále máme další orgány městyse, kterými jsou rada městyse, starosta městyse, úřad městyse a zvláštní orgány. Většina názvu orgánů jsou si podobná, avšak u statutárního města se nám to trošku liší. Statutární město členíme na zastupitelstvo města, radu města, primátora, magistrát a zvláštní orgány města. Městské obvody a městské části statutárního města mají také své orgány a jsou jimi: zastupitelstvo městského obvodu/částí, rada městského obvodu / částí, starosta, úřad městského obvodu/částí a zvláštní orgány obvodu/částí. (zákon o obcích)

Obr. 2.2 Orgány obce

Zdroj: Vlastní zpracování (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Zastupitelstvo obce

Mezi kompetence zastupitelstva obce náleží záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, které však nejsou ze zákona v kompetenci krajů. Kompetence zastupitelstva obce nalezneme v § 84 odst. 2 v zákoně o obcích a můžou jimi být např.:

- a) schvalování programu rozvoje obce,
- b) schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a ÚZ obce,
- c) zřizování peněžních fondů obce (trvalé i dočasné)
- d) uveřejňování obecně závazné vyhlášky obce,
- e) zřizování a rušení výbory, obecní policii,
- f) rozhodování obce o spolupráci s jinými obcemi a o podobě tohoto spolupůsobení,
- g) rozhodování o vyhlášení místního referenda,
- h) navrhování katastrálních změn na území obce, schvalování dohod o změně hranic katastrálního území obce a o slučovaných obcích,

- i) volba starosty, místostarosty a dalších členů rady obce,
- j) stanovení počtu členů rady obce, určení funkcí pro členy zastupitelstva,
- k) rozhodování o výši odměn starosty a členů zastupitelstva v souladu s přílohou k zákonu o státním rozpočtu,
- l) rozhodování o názvu částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranstvích atd.

V kompetenci zastupitelstva obce je i rozhodování o majetkových záležitostech obce, které nalezneme v § 85 v zákoně o obcích. Kompetence v majetkových záležitostech obce mohou být např.:

- a) nabytí a převod nemovitostí v majetek obce,
- b) poskytnutí peněžitých a nepeněžitých darů v hodnotě vyšší než 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
- c) poskytnutí peněžitých a nepeněžitých vkladů do právnických osob,
- d) vydávání komunálních dluhopisů,
- e) poskytnutí dotací jednotlivým fyzickým a právnickým osobám v částce vyšší než 50 000 Kč atd. (zákon o obcích)

V České republice má zastupitelstvo obce rozsáhlé rozhodovací pravomoci, má v kompetenci veřejné záležitosti, hospodaření s majetkem a rozpočet. V určitých mezích zákona může zastupitelstvo obce některé pravomoci převést na radu obce.

Množství členů v zastupitelstvu obce je vymezeno v § 68 v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích a je závislý na počtu obyvatel a rozloze obce. Počet členů zastupitelstva obce můžeme vidět v Tab. 2.2.

Tab. 2.2 Počet členů zastupitelstva obce

Počet obyvatel	Počet členů
Do 500 obyvatel	5–15 členů
Nad 500 do 3 000 obyvatel	7-15 členů
Nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11-25 členů
Nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15-35 členů
Nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25–45 členů
Nad 150 000 obyvatel	35-55 členů

Zdroj: Vlastní zpracování (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce. V obci, kde rada nebývá zvolena, vykonává její kompetence starosta obce, pokud zákon nestanoví jinak. V čele rady je starosta, dále pak místostarosta a další členové rady. Počet členů rady je lichý a její minimální počet je stanoven v zákoně o obcích a činí 5 členů, přičemž rada může mít maximálně 11 členů. Rada obce není v obci zvolena, v případě že má zastupitelstvo obce méně než 15 členů.

Kompetence rady obce jsou vymezeny v § 102 v zákoně o obcích, jsou jimi např.

- zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
- vydávání nařízení obce,
- schvalování organizačního řádu obecního úřadu,
- stanovení celkového počtu zaměstnanců v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- stanovení rozdělení pravomocí v OÚ,
- zřizování a zrušení odborů a oddělení OÚ,
- kontrolování splňování úkolů OÚ komisemi v oblasti samostatné působnosti obce atd. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Starosta a místostarostové

Starosta je statutárním orgánem obce, reprezentuje obec navenek, svolává zastupitelstvo obce, organizuje schůze rady obce, má v kompetenci jmenování a odvolání tajemníka se souhlasem krajského úřadu, zodpovídá za informovanost veřejnosti o činnosti obce, plní funkci zaměstnavatele – uzavírá a ukončuje pracovní poměr zaměstnanců obce a stanovuje jim mzdu, která je upravena předpisem nařízení vlády č. 253/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, některých dalších orgánů a obcí, ve znění pozdějších předpisů, atd. Při nepřítomnosti starosty zastupuje jeho postavení místostarosta. (Zákon o obcích)

Obecní úřad

Na obecním úřadu vykonávají své funkce tyto představitelé: starosta, který je v čele obecního úřadu, dále pak místostarostové, tajemník obecního úřadu (v případě, že je tato funkce zřízena) a zaměstnanci obce, kteří spadají pod obecní úřad. Ve městech plní funkci obecního úřadu městský úřad, magistrát nebo úřady městských částí / městských obvodů. Z hlediska samosprávné působnosti obce obecní úřad provádí administrativní organizační činnosti. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu přidělí zastupitelstvo obce či rada obce a vypomáhá výborům a komisím. V mezích zákona vykonává i funkce týkající se přenesené působnosti, kromě těch, které už jsou v pověření příslušné komise OÚ nebo zvláštního orgánu. (Peková, 2011)

2.2.5. Účetnictví obcí

Dle § 1 b odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví jsou organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky (obce a kraje), dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny považovány za tzv. vybranou účetní jednotku a spadají do kategorie velké účetní jednotky.

Nižší a vyšší územní samosprávné celky se musí řídit při vedení účetnictví vyhláškou Ministerstva financí České republiky č. 410/2009 Sb. V účetnictví územní samosprávné celky uvádějí informace o stavu a pohybu majetku, o příjmech a výdajích, o nákladech a výnosech a o finančních vztazích ke státnímu rozpočtu. Příjmy a výdaje územních samosprávných celků musí být členěny dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě a sledováno odděleně od účetnictví.

Pro vybrané účetní jednotky platí stejně jako pro ostatní účetní jednotky pro vedení účetnictví obecné účetní zásady a pravidla, kterými jsou:

- nezávislost účetních období a bilanční kontinuita,
- aktuální princip,
- věrné a poctivé zobrazení účetnictví,
- vymezení okamžiku realizace,
- vymezení účetní jednotky,
- zákaz kompenzace,
- nepřetržité trvání činnosti a stálost metod,
- zásada opatrnosti a významnosti,
- zásada oceňování.

Územní samosprávné celky se musí řídit právními předpisy (zákony, vyhlášky a české účetní standardy) pro vedení účetnictví pro vybrané účetní jednotky. Právní předpisy pro vybrané účetní jednotky jsou:

Zákony:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,

Vyhlášky:

- vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu (technická vyhláška),
- vyhláška č. 410/2009 Sb., pro některé vybrané účetní jednotky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad soudružnosti,
- vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci.

Standardy:

- české účetní standardy č. 701 – účty a zásady účtování na účtech, 702 – otevírání a uzavírání účetních knih, 703 - transfery, 704 – fondy účetních jednotek, které byly vydané v roce 2009 a nabyly účinností od 1. 1. 2010,
- české účetní standardy vydané č. 705 – rezervy, č. 706 – opravné položky a vyřazení pohledávek a č. 707 – zásoby v roce 2010, které nabyly účinností od roku 2011.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., po novele k 1. 1. 2010 změnila rozsah účetní závěrky pro vybrané účetní jednotky. Účetní závěrka je sestavována v peněžních jednotkách české měny s přesností na dvě desetinná místa. Obsahem účetní závěrky pro vybrané účetní jednotky jsou:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- výkaz o peněžních tocích,
- přehled o změnách VK,
- příloha.

V příloze č. 3 k vyhlášce č. 383/2009 Sb., jsou popsány termíny a četnosti předávání výkazů, které jsou vyobrazeny výše. Rozvahu sestavují nižší územní samosprávné celky čtvrtletně, a to vždy ve stavu k 31.3., 30.6., 30.9. v mezitímní účetní závěrce, a to nejpozději do 25. dne následujícího měsíce. Dále je pak rozvaha sestavena ve stavu k 31.12. v řádné účetní závěrce a musí být sestavena nejpozději do 20.2. následujícího roku. Výkaz zisku a ztráty je vykazován v termínech obdobně jako rozvaha stejně tak i příloha. Jedinou výjimkou v termínech vykazování je výkaz o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu, který je sestavován jednou ročně ve stavu k 31.12. v řádné účetní závěrce a musí být sestaven do 20.2. následujícího roku. (Příloha č. 3 k vyhlášce č. 383/2009 Sb.)

Novinkou po novelizaci vyhlášky č. 410/2009 Sb., je zavedení čtyř sloupců (brutto, korekce, netto pro běžné účetní období a sloupec s údaji minulého účetního období) u aktiv v rozvaze. Do roku 2009 byly v rozvaze územních samosprávných celků obsaženy pouze dva sloupce, a to v hodnotách netto na počátku období a k rozvahovému dni. Rozvaha vybraných jednotek se začíná více přibližovat rozvaze podnikatelských subjektů. Zjednodušenou rozvahu územních samosprávných celků lze vidět v Tab. 2.4, kde je zobrazena struktura aktiv a v Tab. 2.5, kde je vyobrazena struktura pasiv. (Otrusínová, Kubičková, 2011)

Tab. 2.4 Zjednodušená rozvaha - aktiva

Aktiva	Běžné období			Minulé období (Netto)
	Brutto	Korekce	Netto	
Stálá aktiva				
A.I Dlouhodobý nehmotný majetek				
A.II Dlouhodobý hmotný majetek				
A.III Dlouhodobý finanční majetek				
A.IV Dlouhodobé pohledávky				
Oběžná aktiva				
B.I Zásoby				
B.II Krátkodobé pohledávky				
B.III Příjmové účty rozpočt. hosp.				
B.IV Krátkodobý finanční majetek				
Aktiva celkem				

Zdroj: Vlastní zpracování (Otrusinová, Kubíčková, 2011)

Tab. 2.5 Zjednodušená rozvaha - pasiva

Pasiva	Běžné období	Minulé období
Vlastní kapitál		
C.I Jmění účetní jednotky		
C.II Fondy účetní jednotky		
C.III Výsledek hospodaření		
Cizí zdroje		
D.I Výdajové účty rozpočtového hospodaření		
D.II Rezervy		
D.III Dlouhodobé závazky		
D.IV Krátkodobé závazky		
Pasiva celkem		

Zdroj: Vlastní zpracování (Otrusinová, Kubíčková, 2011)

2.3. Vyšší územní samosprávné celky

Vyšší územní samosprávné celky – kraje jsou upraveny zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích. Kraje jsou rozdílné hlavně v rozloze, počtu obyvatel, struktuře osídlení, v ekonomickém potenciálu, měřené úrovni HDP na obyvatele. V České republice je evidováno celkem 14 krajů: Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Kraj Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Zlínský kraj a Moravskoslezský kraj.

Samostatná působnost vyšších územních samosprávných celků

Vyšší územní samosprávné celky (dále kraje) mají oproti základním územním samosprávným celkům (obce) daleko rozsáhlejší úkoly a kompetence.

Samostatná působnost krajů je upravena v § 14 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích a umožňuje např. pravomoc zastupitelstva kraje nebo pravomoc rady kraje rozhodovat v záležitostech vyšších územních samosprávných celků samostatně. Pravomoci zastupitelstva kraje jsou uvedeny v § 35 a § 36 zákoně o krajích a jsou jimi např.:

- předkládání návrhů zákonu Poslanecké sněmovně,
- vydávání vyhlášek kraje,
- stanovení rozsahu základní dopravní obslužnosti na území kraje,
- schvalování rozpočtu, závěrečného účtu a účetní závěrky kraje,
- vydávání komunálních dluhopisů,
- udělování cen kraje,
- poskytování peněžitých a nepeněžitých darů v hodnotě nad 100 000 Kč jedné fyzické nebo právnické osobě,
- prominutí dluhu vyšší než 200 000 Kč atd.

Pravomoci rady kraje jsou uvedeny v § 59 zákoně o krajích a jsou jimi např.:

- zabezpečování hospodaření kraje podle schváleného rozpočtu, případně provádět rozpočtová opatření,
- zřizování a zrušení komise rady,
- vyřizování návrhů, připomínek a podnětů ze strany nižších územních samosprávných celků a právnických osob, které spadají do katastrálního území kraje,
- schvalování účetní závěrky příspěvkovým organizacím, které kraj zřídil,

- vymezení přesného počtu zaměstnanců kraje, kteří spadají do krajského úřadu, do zvláštních orgánů kraje a do organizačních složek,
- sestavení pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností atd.

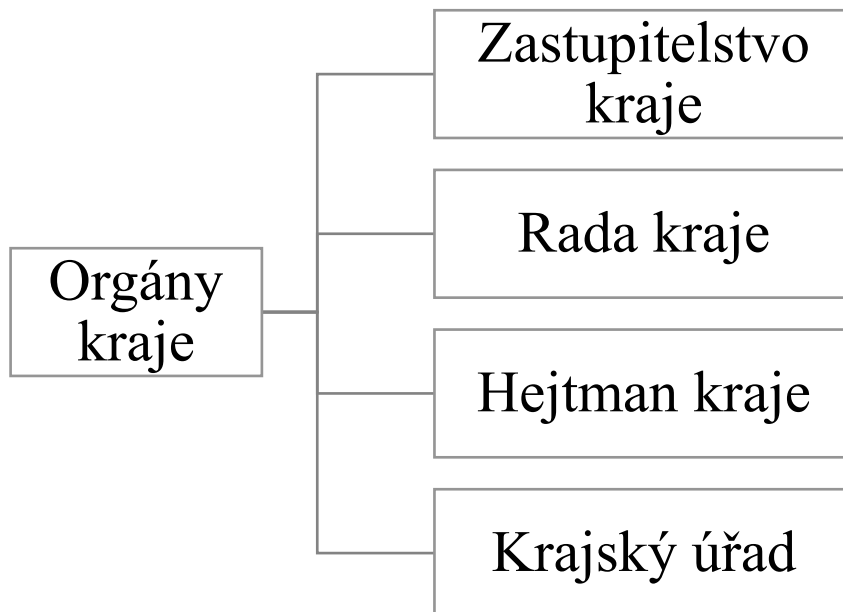
Přenesená působnost vyšších územních samosprávných celků

Dále jsou funkce kraje členěny na funkce přenesené působnosti. Kraj má kompetence přenesené působnosti v mnoha oblastech např.: školství, památková péče, sociální péče, zdravotnictví, péče o lesy, péče o vody, pozemní komunikace, silniční doprava, životní prostředí a rybářství. Kromě těchto oblastí má kraj i jiné úkoly např.: vykonává dohled nad jednotlivými činnostmi působnosti obcí, dle zákona ukládá sankce, zřizuje koordinátora pro romské záležitosti atd. (Peková, 2011)

Orgány kraje

Orgány kraje jsou členěny obdobně jako orgány základních územních samosprávných celků. Jsou složeny ze zastupitelstva kraje, které je v čele kraje dále radou kraje, hejtmanem kraje a krajským úřadem viz. Obr. 2.3.

Obr. 2.3 Orgány kraje

Zdroj: Vlastní zpracování (zákon č. 129/2000 Sb., o krajích)

3. Charakteristika rozpočtového hospodaření vybrané obce

Vývoj územní samosprávy prochází v každém období značnou změnou, jelikož občané si více nárokují požadavky na kvalitu a poskytování veřejných služeb včetně zabezpečení a ochrany svého blahobytu. Z důvodu těchto nároků stát zaměstnává více lidí ve státním sektoru a tím se i zvětšují rozpočty územních samospráv. (Jreisat, 2002)

V počátcích historického vývoje sloužilo sestavování a schvalování rozpočtu zejména ke kontrole, jak panovník či vláda nakládají s veřejnými prostředky a k zajištění jejich zákonodárné odpovědnosti. Později na to se panovníci či vláda dopracovali k právu uvalování, měnění či schvalování daní a navýšili větší pozornost na kontrolu veřejných výdajů. A takto nějak vznikly rozpočty. Každý rok musel panovník či vláda předkládat svůj rozpočet, vznikly instituce, které shromažďovaly finanční prostředky a zajišťovaly, aby peníze byly vynakládány na principu pravidelnosti a hospodárnosti. (Sedmíhradská, 2015)

3.1. Rozpočet obce

Rozpočet je finanční plán určený pro rozpočtový rok, který je shodný s kalendářním rokem. Rozpočet se skládá z příjmů a výdajů obce a ostatních peněžních operací včetně tvorby a použití peněžních fondů. (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Rozpočet územních samosprávných celků je charakterizován jako:

- **decentralizovaný peněžní fond** tzn. že rozpočet je tvořen, rozdělen a používán na principu nevratnosti, nerovnocennosti a povinnosti,
- **účetní bilance**, která posuzuje příjmy a výdaje obce,
- **rozpočtový plán** pro rozpočtové období a
- **nástroj obecní a regionální politiky**, který je určen k naplnění volebních programů územních samosprávných celků.

Základní rovnice pro znázornění hospodaření územních samosprávných celků je dána vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2$$

F_1 ... PS peněžních prostředků

P ... Příjmy

V ... Výdaje

F_2 ... KS peněžních prostředků

Z této rovnice nám můžou vzniknout tři různé výsledky. Když $F_1 = F_2$ v této situaci se jedná o vyrovnaný rozpočet. Když $F_1 > F_2$ vzniká kladný přebytek a tím pádem i finanční rezerva pro hospodaření pro další rozpočtový rok. Posledním výsledkem, který může nastat je situace, kdy $F_1 < F_2$, v tomto případě vzniká obci schodkový rozpočet a obec je povinná najít finanční prostředky k vyrovnaní rozpočtu. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Rozpočet z hlediska běžného a investičního hospodaření obce dělíme na běžný rozpočet a kapitálový rozpočet. V běžném rozpočtu jsou uvedeny běžné příjmy a běžné výdaje územních samosprávných celků, které jsou většinou každý rok opakovány. Běžnými (provozními) příjmy jsou hrazeny neinvestiční potřeby pomocí běžných výdajů. Schéma běžného rozpočtu je zobrazeno v Tab. 3.1. U běžného rozpočtu mohou nastat tři situace výsledku rozpočtu, a to buď vyrovnaný rozpočet, kdy si obec běžnými příjmy dokáže pokrýt pouze běžné výdaje, schodkový rozpočet, kdy obec není schopna svými příjmy pokrýt své běžné výdaje anebo může vzniknout nerovnost, kdy běžné příjmy převyšují běžné výdaje. Tento přebytek může obec použít k financování dluhové služby. (Provazníková, 2007)

Tab. 3.1 Schéma běžného rozpočtu

Schéma běžného rozpočtu	
PŘÍJMY	VÝDAJE
Daňové příjmy: <ul style="list-style-type: none"> • svěřené daně • sdílené daně • místní daně • správní poplatky 	<ul style="list-style-type: none"> • všeobecné veřejné služby (veřejná správa) • veřejný pořádek (policie, hasiči) • vzdělání • péče o zdraví • bydlení • komunální služby • na podnikání • ostatní běžné výdaje (ojedinělé, placené pokuty) • placené úroky • běžné dotace jiným rozpočtům
Nedaňové příjmy: <ul style="list-style-type: none"> • uživatelské poplatky za služby • příjmy z pronájmu majetku • příjmy od vlastních neziskových organizací • zisk z podnikání • ostatní 	
Přijaté transfery <ul style="list-style-type: none"> • běžné dotace ze SR • běžné dotace ze státních fondů • od územních rozpočtů • ostatní běžné příjmy (ojedinělé, přijaté dary atd.) 	
(SALDO – PŘEBYTEK)	(SALDO – SCHODEK)

Zdroj: Vlastní zpracování (Provazníková, 2007)

V kapitálovém rozpočtu jsou uvedené ty příjmy a výdaje, které nejsou často opakovatelné, anebo jsou vynaloženy jednorázově. Jednotlivé položky příjmů a výdajů kapitálového rozpočtu jsou zobrazeny v Tab. 3.2. U kapitálového rozpočtu obdobně jako u běžného rozpočtu mohou nastat tři situace výsledku rozpočtu., a to je situace, kdy je rozpočet vyrovnaný (kapitálové příjmy = kapitálové výdaje), deficitní (kapitálové výdaje > kapitálové příjmy) a přebytkový (kapitálové výdaje < kapitálové příjmy).

Tab. 3.2 Schéma kapitálového rozpočtu

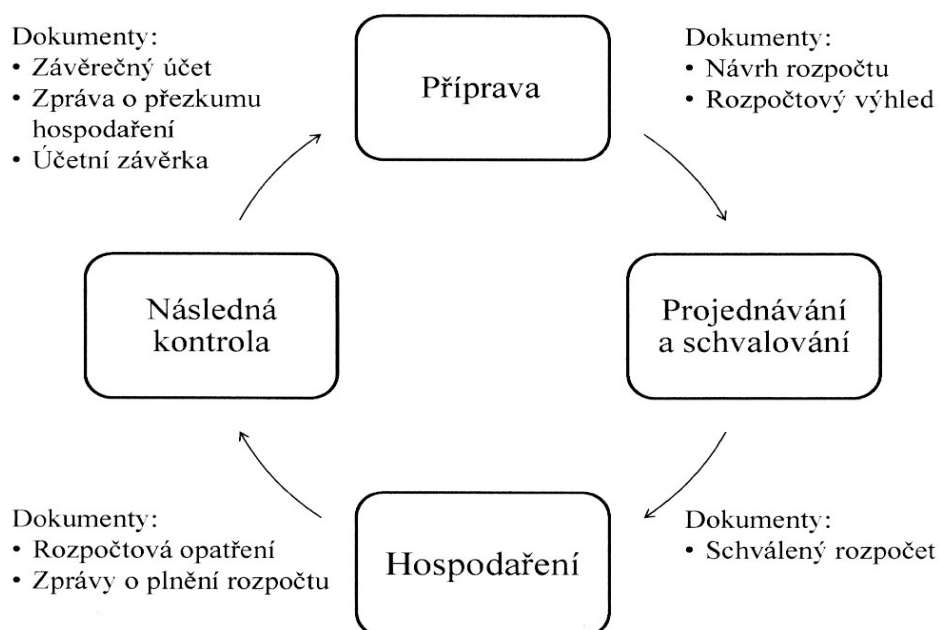
Schéma kapitálového rozpočtu	
PŘÍJMY	VÝDAJE
<ul style="list-style-type: none"> - z prodeje majetku - kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy - příjmy z půjček - příjmy z emise vlastních obligací - přebytek běžného rozpočtu - dary na investice apod. 	<ul style="list-style-type: none"> - na investice - kapitálové dotace jiným rozpočtům - na nákup obligací, akcií - poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky - splátky dříve přijatých půjček - krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování (Provazníková, 2007)

3.2. Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je rozdělen na čtyři etapy: sestavení rozpočtu, projednávání a schvalování rozpočtu, hospodaření dle rozpočtu a závěrečná kontrola. Rozpočtový cyklus včetně jednotlivých dokumentů, které patří do jednotlivých etap je zobrazen v Obr. 3.1. (Sedmihradská, 2015)

Obr. 3.1 Rozpočtový cyklus

Zdroj: Lucie Sedmihradská, rozpočtový proces obcí, s. 37

Rozpočtový proces se nedotýká jen jednoho roku, zasahuje do několika let, a tak v každý okamžik běží zároveň několik rozpočtových cyklů. Než obec započne rozpočtový rok, tedy před začátkem každého kalendářního roku, musí být provedena příprava na návrh rozpočtu, jeho projednávání a schválení zastupitelstvem obce. V průběhu roku obec hospodaří podle již schváleného rozpočtu. Při naskytnutí neočekávaných událostí může obec schválený rozpočet upravit podle různých rozpočtových opatření. Na konci roku dojde k zúčtování rozpočtu, k přípravě a schválení závěrečného účtu a účetní závěrky a kontrola správného hospodaření obce.

Základní kroky rozpočtového procesu upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Jednotlivými kroky rozpočtového procesu jsou:

1. Vypracování návrhu rozpočtu

Dle § 11 a § 12 ZoRPÚR má obec povinnost sestavit rozpočet na základě střednědobého výhledu a na základě rozpisu státního a krajského rozpočtu vytvořit rozpočet jehož součástí budou příjmy a výdaje členěné v rozpočtové skladbě.

2. Zveřejnění návrhu rozpočtu

Dle § 11 ZoRPÚR musí obec nejméně 15 dní dopředu od projednávání návrhu rozpočtu zastupitelstvem obce zveřejnit návrh rozpočtu na svých internetových stránkách a také na úřední desce obce.

3. Schválení rozpočtu

Dle § 84 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích má povinnost schválit rozpočet zastupitelstvo obce.

4. Rozpis rozpočtu

Rozpis rozpočtu upravuje § 14 ZoRPÚR, který nařizuje, aby obec členila rozpočet podle podrobné rozpočtové skladby neprodleně. Obsahem rozpisu jsou závazné ukazatele.

5. Hospodaření podle rozpočtu

Dle § 102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích má zodpovědnost za hospodaření obce rada obce.

Hospodaření obce podle rozpočtu je upraveno § 15 ZoRPÚR, který nařizuje obci hospodařit podle schváleného rozpočtu a provádět pravidelnou, systematickou kontrolu svého hospodaření.

6. Změny rozpočtu

Dle § 16 ZoRPÚR lze změnu v rozpočtu provést rozpočtovým opatřením. Změny v rozpočtu mohou být organizační, metodické nebo věcné. Rozpočtové opatření podle § 102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích provádí rada obce v rozsahu, který stanoví zastupitelstvo obce. Rozpočtovým opatřením může být: přesun rozpočtových prostředků mezi jednotlivými příjmy/výdaji (celkový objem rozpočtu bude nepozměněn), použití nových příjmů, které nejsou rozpočtem očekávané, k úhradě výdajů, které nejsou rovněž jako nové příjmy rozpočtem očekávané (tímto opatřením se celkový objem rozpočtu zvýší), vázání rozpočtových výdajů, pokud je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových výdajů (celkový objem rozpočtu se sníží).

7. Kontrola hospodaření

Kontrola hospodaření obce je upravena v § 15 ZoRPÚR a v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

8. Přezkum hospodaření

Přezkum hospodaření obce upravuje ZoRPÚR v § 17 a zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

9. Závěrečný účet

Právní úpravu o závěrečném účtu nalezneme v § 17 ZoRPÚR. Jakmile skončí kalendářní rok, mají územní samosprávné celky povinnost zpracovat informace o svém ročním hospodaření do tzv. závěrečného účtu. V závěrečném účtu jsou zahrnuty informace o tom, jak obec plní rozpočet, jak hospodaří se svým majetkem a o dalších finančních operacích obce (včetně podrobném členění informací o tvorbě a využití peněžních fondů). Kromě těchto informací je v závěrečném účtu obsaženo vyúčtování finančních vztahů obce ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a dalším rozpočtům či jiným osobám.

Územní samosprávný celek má povinnost zveřejnit návrh svého závěrečného účtu a zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce na svých webových stránkách a úřední desce obce minimálně 15 dní před jeho projednáváním na zasedání zastupitelstva obce. Zastupitelstvo obce bude se závěrečným účtem souhlasit bez výhrad nebo bude souhlasit s výhradami, kdy územní samosprávný celek na základě tohoto výroku přijme potřebná opatření k nápravě nalezených chyb a nedostatků. Od schválení závěrečného účtu zastupitelstvem obce běží lhůta

30 dnů, aby obec zveřejnila závěrečný účet a zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce na svých webových stránkách a úřední desce obce.

Rozpočtový proces, a tedy i rozpočet samotný se musí řídit tzv. rozpočtovými zásadami. Rozpočtové zásady jsou:

- **zásada pravidelnosti** (Rozpočet je sestavován, projednáván a schvalován pravidelně každý rok.),
- **pravdivost a reálnost** (Odhady příjmů a výdajů musí být založeny na pravdě a reálnosti.),
- **úplnost a jednotnost** (Rozpočet musí obsahovat všechny finanční operace obce.),
- **rozpočet musí být vyrovnaný,**
- **zásada publicity a srozumitelnosti** (Rozpočet by měl být občanům k dispozici a občané by mu měli rozumět.) (Sedmihradská, 2015)

3.3. Střednědobý výhled rozpočtu

Kromě závěrečného účtu a samotného rozpočtu má územní samosprávný celek povinnost sestavit tzv. střednědobý výhled rozpočtu. Rozpočtový výhled se zpravidla sestavuje na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků, a to na období 2-5 let dopředu po roce, kdy byl sestaven roční rozpočet. Jsou v něm obsaženy informace o příjmech a výdajích obce, o dlouhodobých pohledávkách a dlouhodobých závazcích, o finančních zdrojích a o nezbytnosti dlouhodobě realizovaných plánů. (zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Pro co největší přesnost střednědobého výhledu rozpočtu je nezbytné učinit určité postupy. U běžného rozpočtového opatření se dodržují tyto kroky:

- Vypracovat analýzu hospodaření obce minimálně za poslední 2-3 roky.
- Rozvrhnout zkoumané příjmy a výdaje na kapitálové a běžné. U běžných příjmů a výdajů je nutné další rozčlenění: na opakující a občasné příjmy a výdaje.
- Určení hodnot do střednědobého výhledu na základě rozpočtového výhledu státu (např. sdílené daně).
- Definovat koeficienty vývoje pro další roky na základě analýzy příjmů a výdajů.

Mimo běžného rozpočtového výhledu je nutné zařadit také kapitálové a ojedinělé položky. Např. plán investic, program budoucího rozvoje, odhad budoucích ojedinělých položek (přijaté dary, splátky půjček od občanů, budoucí neinvestiční půjčky občanům), vlastní splátky půjček podle úvěrových smluv.

Střednědobý výhled rozpočtu je vytvářen především, aby územnímu samosprávnému celku umožnil lépe a jednoduše vytvořit roční rozpočet, zlepšil řízení jeho hospodaření, odvedl případné hrozby z přeúvěrování obce, umožnil vyznat se obci v jejích finančních příležitostech atd. (Provazníková, 2007)

Negativem rozpočtového výhledu je určitá pochybnost o budoucnosti, jelikož do výhledu nelze zařadit kapitálové dotace ani budoucí investice, které budou z dotací financovány. (Sedmihradská, 2015)

Návrh rozpočtového výhledu musí obec zveřejnit na svých webových stránkách a na úřední desce, minimálně 15 dní dopředu před jeho projednáváním na zasedání zastupitelstva obce. Občané mají právo na připomínky k rozpočtovému výhledu podat písemně v době, kdy je rozpočtový výhled zveřejněn nebo ústně, kdy bude zastupitelstvo obce o střednědobém výhledu rozpočtu jednat. Rozpočtový výhled je po svém schválení zveřejněn do 30 dnů od schválení na webových stránkách obce a na úřední desce. (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

3.4. Rozpočtová skladba

Veřejné rozpočty, státní fondy, peněžní fondy obcí a krajů a DSO se řídí z hlediska třídění svých příjmů a výdajů tzv. rozpočtovou skladbou, která je upravena vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Rozpočtová skladba je nápomocná pro zaopatření jednotnosti a přehlednosti rozpočtů a mimorozpočtových fondů, pro zjišťování příjmů a výdajů v rozpočtové soustavě, pro sčítání příjmů a výdajů za veškerou rozpočtovou soustavu a pro zabezpečení a využívání nezbytných informací v rozpočtové politice. (Peková, 2011)

Členění příjmů a výdajů v rozpočtové skladbě je upraveno v § 2 vyhlášce č. 323/2002 Sb. Příjmy a výdaje jsou z hlediska rozpočtové skladby povinně a soustavně členěny na 4 typy dělení. Prvním rozdělením je tzv. **odpovědnostní** rozdělení, které se netýká vyšších a nižších územních samosprávných celků, je především povinné pro státní rozpočet. Další dělení příjmů a výdajů, které budou níže popsány jsou pro vyšší a nižší územní samosprávné celky povinné. **Druhové** členění příjmů a výdajů patří v rozpočtové skladbě mezi nejzákladnější systém

v rozdělení. Členění je rozděleno na tři výchozí oblasti: příjmy, výdaje a financování, tyto oblasti jsou dále členěny na třídy, viz. Tab. 3.3.

Tab. 3.3. – Druhové členění příjmů a výdajů

Třída 1	Daňové příjmy	} Vlastní příjmy
Třída 2	Nedaňové příjmy	
Třída 3	Kapitálové příjmy	
Třída 4	Přijaté dotace	
Třída 5	Běžné výdaje	
Třída 6	Kapitálové výdaje	
Třída 8	Financování	

Zdroj: Vlastní zpracování (Peková, 2011)

V tomto rozdělení je umožněno odlišení jednotlivých položek pomocí číselných kódů. Třídy se diferencují jednomístným kódem (např. 1 Daňové příjmy), dále jsou pak třídy detailně rozděleny na seskupení položek, ty jsou odlišeny dvoumístným kódem (např. 11 Daň z příjmů, zisků a kapitálových výnosů), podseskupení položek - třímístným kódem (např. 111 Daň z příjmů FO) a jednotlivé položky příjmů a výdajů jsou odlišovány čtyřmístným kódem (např. 1111 Daň z příjmů FO ze závislé činnosti). Detailní rozdělení tříd je znázorněno v obr. 3.2.

Obr. 3.2 Detailní rozdělení tříd

Zdroj: Vlastní zpracování (Peková, 2011)

Dalším členěním příjmů a výdajů je tzv. **odvětvové** členění. V tomto členění nejsou zachyceny všechny příjmy (jen u rozpočtů územních samosprávných celků vybrané nedaňové a kapitálové příjmy), ale veškeré výdaje, které jsou rozděleny do šesti skupin viz. Tab. 3.2. Obdobně jako u druhového členění je v odvětvovém členění využíváno třídění pomocí čtyřmístných kódů. Skupinám je přidělen jednomístný kód (např. 3 Služby pro obyvatelstvo). Skupiny jsou dále detailněji roztrženy na oddíly – dvoumístný kód (např. 31 Vzdělání),

pododdíly – třímístný kód (např. 311 Zařízení předškolní výchovy a základní vzdělávání) a paragrafy – čtyřmístný kód (např. 3111 Předškolní zařízení). (Peková, 2011)

Tab. 3.4 Odvětvového členění příjmů a výdajů

Skupina	Odvětví
1.	Zemědělství a lesní hospodářství
2.	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3.	Služby pro obyvatelstvo
4.	Sociální věci a politika zaměstnanosti
5.	Bezpečnost státu a právní ochrana
6.	Všeobecná veřejná správa a služby

Zdroj: Vlastní zpracování (Peková, 2011)

Posledním rozdělením příjmů a výdajů v rozpočtové skladbě je tzv. **konsolidační** rozdělení (tzv. záznamové jednotky). Toto rozdělení napomáhá k zabránění duplicity příjmů a výdajů na základě interních transferů mezi fondy a úpravou příjmů na jedné straně a úpravou výdajů na straně druhé (např. zamezení peněžních převodů mezi fondy a rozpočtem, převodů mezi zřizovatelem a organizační složkou a mezi veřejnými rozpočty odlišných úrovní). (Peková, 2011)

3.5. Příjmy

Jak již bylo zmíněno na počátku kapitoly příjmy dělíme na běžné a kapitálové. Typickým znakem pro běžné příjmy je každoroční opakovatelnost a financování běžných výdajů. Běžné příjmy dělíme:

a) podle jejich charakteru na:

- daňové příjmy, které označujeme jako nenávratné příjmy a jsou jimi např. daně a správní poplatky.
- nedaňové příjmy jsou ostatní příjmy, které nejsou daňovými příjmy.

b) podle jejich původu na:

- vlastní příjmy – do vlastních příjmů řadíme místní daně. Dále můžeme do vlastních příjmů zařadit i svěřené daně (např. daň z nemovitostí), sdílené

daně, správní daně, vlastní nedaňové příjmy (např. příjmy z nájmu majetku územních samosprávných celků a z jejich podnikání).

- příjmy z přerozdělovacích procesů
 - nevratné transfery – dotace z rozpočtové soustavy, příjmy od dalších subjektů.
 - návratné transfery – návratné transfery dělíme na transfery, které jsou využívány v rámci rozpočtové soustavy nebo transfery od banky (např. krátkodobý provozní nebo překlenovací úvěr). (Peková, 2011)

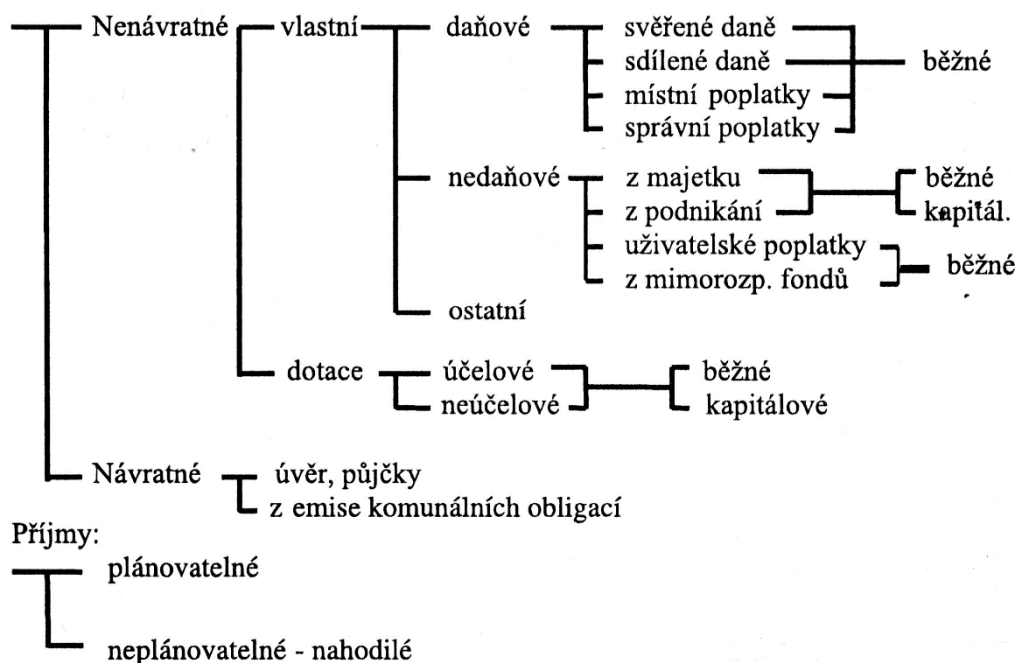
Pro kapitálové příjmy je charakteristická jednorázovost a neopakovatelnost. Používají se především k financování nových investic např. investice do veřejných statků pro uspokojení potřeb občanů. Kapitálové příjmy dělíme na:

- a) vlastní příjmy – např. prodej nepotřebného majetku, CP, příjmy z majetkových podílů.
- b) příjmy z přerozdělovacích procesů
 - nenávratné transfery – např. účelové kapitálové dotace z SR, příjmy od dalších subjektů, finanční prostředky z fondu EU.
 - návratné transfery – např. střednědobý a dlouhodobý úvěr na financování budoucích investic, ostatní kapitálové půjčky, příjmy z emise komunálních obligací. (Peková, 2011)

Obecné schéma příjmů pro rozpočet územních samosprávných celků je zobrazen v Obr.

3.3.

Obr. 3.3 Všeobecné schéma třídění příjmů v územním rozpočtu

Zdroj: Jitka Peková a kolektiv, Veřejná správa a finance, s. 237

3.5.1. Daňové příjmy

V celkových příjmech nižších územních samosprávných celků zauímají daňové příjmy nejpodstatnější část.

Vlastní příjmy

Majetkové daně

Majetkovými daněmi je zdaněn majetek, který je ve vlastnictví občana nebo byl nabytý darem, zděděn nebo bezúplatně převeden. Předmětem majetkových daní nabyté vlastnictvím je nemovitý majetek (půda, budovy a stavby), při nabytí majetku je předmětem daně movitý i nemovitý majetek. Před výpočtem majetkové daňové povinnosti je nutné majetek řádně ocenit. Pro ocenění majetku použijeme buď kapitálovou hodnotu majetku, čistou roční hodnotu majetku (např. renta, nájemné po odečtu nákladů ...) nebo kombinací obojího. Kapitálovou hodnotu majetku zjistíme odvozením od tržní ceny, kterou vynásobíme oceňovacím koeficientem.

$$ZD = TC \times k$$

ZD ... základ daně (kapitálová hodnota)

TC ... tržní cena

k ... koeficient ocenění

U majetkových daní máme i majetek, který je zbaven majetkové daňové povinnosti, je jím např. majetek, který je ve vlastnictví státu a územních samosprávných celků, půda, která je zastavěná silnicí nebo jinou obdobnou komunikací, budovy, které slouží k sociálním, náboženským nebo kulturním účelům atd. (Provazníková, 2007)

Pozitivem u majetkových daní je propojení jejich daňových výnosů do příjmů obce, navyšuje cenu budov nebo půdy ve vybrané obci, má konstantní daňový výnos, který se dá poměrně snadno předpovídat. Daňové sazby u majetkových daní se mohou u různých obcí lišit, jelikož se předpokládá neelasticita nabídky půdy.

U majetkových daní bychom především vytknuli problém s ohodnocením majetku a ignorování současného důchodu občanů (např. občané, kteří pobírají starobní důchod). Následný problém je ten, že regiony, které mají mimořádné ceny převyšující ceny obvyklé, udělují také mimořádné (nadprůměrné) sazby u majetkových daní, aby si obec zabezpečila odpovídající příjmy. (Provazníková, 2007)

Podíl na výnosů daně z příjmů

Nižší územní samosprávný celek tedy obec dle § 4 zákona č. 243/2000 Sb., Zákon o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o rozpočtovém určení daní) dostává příjmy ve formě sdílených daní v těchto procentních podílech:

- celkový daňový výnos z nemovitých věcí připadá obci, v které se daná nemovitá věc nachází,
- 23,58 % z celostátního hrubého výnosu DPH,
- 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů FO ze závislé činnosti, které jako plátce odvádí zaměstnavatel formou záloh,
- 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů FO, které jsou vybírány srážkou podle zvláštní sazby,

- 23,58 % z 60 % celostátního hrubého výnosu daně z příjmů FO, které jsou snižené o výnosy,
- 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů PO,
- celá daň z příjmů PO za předpokladu, že poplatníkem daně je samotná obec,
- 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů FO ze závislé činnosti, které odvádí jako plátce daně zaměstnavatel.

Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen o dani z nemovitostí). Celý daňový výnos daně z nemovitých věcí připadá do příjmů dané obce. (Provazníková, 2007) Daň je rozdělena na daň ze staveb a jednotek a na daň z pozemku. Základem daně u daní z pozemků je výměra v pozemku v m² a odlišují se druhy pozemku (např. zda je pozemek orná půda, vinice, trvalý travní porost, hospodářský les, rybník s intenzivním chovem ryb atd.). Dále musíme zjistit sazbu daně, kterou nalezneme v zákoně o dani z nemovitých věcí v § 6, u různých druhů pozemku se daňová sazba liší. U stavebních pozemku musíme ještě příslušnou daňovou sazbu vynásobit koeficientem. Koeficienty pro výpočet daně z pozemku se v různých obcích liší. Aktuální platné koeficienty dle počtu obyvatel nalezneme v Tab. 3.5. Od dani z pozemku můžou být i dle § 4 zákona č. 338/1992 Sb., osvobozené např.: pozemky, které jsou ve vlastnictví ČR, pozemky, které vlastní územní samosprávný celek, pozemky, které vlastní veřejné vysoké školy atd.

U daně ze staveb a jednotek je základem daně výměra zastavěné plochy v m² a počet podlaží stavby. Sazby daně se u různých druhů staveb liší a nalezneme je v § 11 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Sazba daně je pak dále násobena koeficientem dle počtu obyvatel, který nalezneme v Tab. 3.5. Pokud je nebytový prostor určen k podnikatelské činnosti je daň navýšena dle § 11a zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Od dani z nemovitostí u staveb a jednotek jsou dle § 9 zákona o dani z nemovitých věcí osvobozeny např. stavby a jednotky, které jsou ve vlastnictví ČR, stavby a jednotky, které jsou ve vlastnictví územních samosprávných celků, stavby a jednotky, které slouží k zajišťování hromadné dopravy atd.

Tab. 3.5. – Koeficienty dle počtu obyvatel pro výpočet daně ze staveb a jednotek

Koeficient	Počet obyvatel
1,0	Do 1 000 obyvatel
1,4	Nad 1 000 do 6 000 obyvatel
1,6	Nad 6 000 do 10 000 obyvatel
2,0	Nad 10 000 do 25 000 obyvatel
2,5	Nad 25 000 do 50 000 obyvatel
3,5	Nad 50 000 obyvatel, ve statutárních městech a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech.
4,5	V Praze

Zdroj: Vlastní zpracování, (zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí)

Správní poplatky

Územní samosprávné celky mají povinnost dle zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích vybírat a vyměřovat tzv. správní poplatky. Částka za poplatek je zákonem stanovená v sazebníku zákona o správních poplatcích pevnou částkou nebo procentem u poplatku. Od správních poplatků mohou být osvobozeni nebo mohou mít poplatek snížen např. invalidní osoby, osoby mladší 15 let, církve, nadace atd. Některé vypsání správní poplatky včetně aktuálních částek jsou uvedené v Tab. 3.6.

Tab. 3.6 Správní poplatky

Poplatek	Částka
Vystavení potvrzení o bezdlužnosti nebo o stavu osobního daňového účtu	100 Kč
Vystavení duplikátu rodného, oddacího nebo úmrtního listu nebo dokladu o registrovaném partnerství	100 Kč
Ověření podpisu nebo otisku razítka	30 Kč / podpis, otisk razítka
Výpis z evidence rejstříku trestů	100 Kč
Vystavení rybářského lístku (platnost 1 rok)	100 Kč
Vystavení základního povolení k provozování hazardní hry	5 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, (zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích)

Místní poplatky

V celku malý podíl na příjmech obce zaujímají místní poplatky, které jsou upraveny zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Je v kompetenci obce, zda si poplatek uplatní či nikoliv. Jednotlivé částky místních poplatků a případné osvobození od poplatků je uvedeno v zákoně o místních poplatcích. (Provazníková, 2007)

Dle zákona o místních poplatcích mohou územní samosprávné celky vybírat od občanů tyto poplatky:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst nebo částí územních samosprávných celků,
- poplatek za komunální odpad (provoz, sběr, přeprava, třídění, odstraňování),
- poplatek za připojení vody nebo kanalizace ke stavebnímu pozemku.

3.5.2 Nedaňové příjmy

Další oblastí příjmů jsou příjmy nedaňové, do kterých řadíme především příjmy z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, sankční příjmy a ostatní příjmy.

Příjmy z vlastního podnikání

Příjmy, které plynou obcím z vlastního podnikání, tvořily v uplynulém desetiletí asi 10 % celkového rozpočtu obce. Příjmy jsou převážně charakterizovány jako běžné příjmy, ale najdou se zde i příjmy, které mají charakter kapitálového příjmu. Do příjmu z vlastního podnikání obce řadíme především:

- **Podíl na zisku podniku**, s majetkovou účastí územního samosprávného celku. V této kategorii příjmu je určité riziko. Pokud závod vykazuje zisk, nabydou obci příjmy z podílu na zisku, naopak pokud je podnik ve ztrátě nezíská obec nic a může přijít o své vložené finanční prostředky. Tato kategorie příjmu se vyskytuje především u

větších měst, které zakládají či spoluzakládají obchodní společnosti. Typickým příkladem je např. podnik městské hromadné dopravy nebo krajská nemocnice.

- **Příjmy z pronájmu majetku.** Pokud obec vlastní majetek, které nepotřebuje pro produkci veřejných statků, může ho pronajmout a tím si zajistit dlouhodobý stabilní příjem do svého rozpočtu.
- **Příjmy z finančního investování.** Pokud má obec dočasně volné finanční prostředky může je zhodnotit buď na termínovaných vkladech nebo může investovat do obchodovatelných CP. Termínovaný peněžní vklad je méně rizikový než investice do CP a výnos příjmů se odvíjí od výše úrokové sazby na termínovaném vkladu. Investice do CP nese podstatně větší riziko, ale přináší poměrně vyšší výdělečnost. Obec si zakoupí cenné papíry, které zařadí do svého portfolia a tím může získat buď úrokový výnos, dividendy nebo výnos z následného prodeje CP. (Peková, 2011)

Uživatelské poplatky

Uživatelské poplatky jsou vázány s užitkem veřejných statků.

Vhodnost využití uživatelských poplatků je tehdy, když je plátce uživatelských poplatků zároveň i příjemce služby za smíšený statek a u veřejného statku by neměl naskytnout problém při jeho přerozdělování. Uživatelské poplatky mohou být regionálního, lokálního nebo individuálního charakteru. Podmínka pro využití uživatelského poplatku je měřitelnost spotřeby daného veřejného statku občanem a případně možnost vyloučení občana ze spotřeby daného veřejného statku.

Příjmy z uživatelských poplatků jsou příjmem do pokladny obce, protože právě ona poskytuje veřejné služby občanům. Ale jsou i situace, kdy si obec pro zajištění veřejné služby založí např. svůj neziskový podnik nebo dá zajištění veřejné služby za úkol soukromému podniku. Vše je v kompetenci rozhodování voleného orgánu obce, komu občané budou platit uživatelské poplatky a v jaké částce. Uživatelské poplatky jsou placeny např. za vodné (dodávka pitné vody), stočné (čištění odpadních vod), svoz a likvidaci komunálního odpadu, sportovní a kulturní služby (knihovna, kino, divadla), rekreační služby (bazény, sauny), hromadnou dopravu, využití skládek, hřbitovní služby atd.

Poplatky mají své výhody i nevýhody. Za nevýhodu poplatku považujeme při růstu jeho ceny odrazení občanů využívat veřejné statky. Např. když obec zdraží poplatky za sběr odpadu, může to občany vést k vyhazování odpadů na černé skládky nebo při zdražení jízdného ve

veřejné dopravě povzbudí občany využívat spíše soukromou dopravu, a tím se zvedne dopad neznečištění životního prostředí, nebo zvýšení tzv. černých pasažérů. Naopak výhodou u růstu ceny poplatku může být např. lidé budou více šetřit vodou a energiemi. (Provazníková, 2007)

Sankční přijaté pokuty

Příjmy ze sankčních pokut se plánují velice těžko, jejich příjem do rozpočtu obce je buď velmi malý nebo ojedinělý. Územní samosprávné celky mají v kompetenci dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích) ukládání pokut za přestupky občanům.

Tyto přestupky mohou být např.

- Přestupy proti veřejnému pořádku (za rušení nočního klidu, za znečištění veřejného pořádku, za neoprávněné skládky, za ukládání odpadů a odpadků mimo vyhrazená místa – koše, skládky, za poškození veřejného objektu nebo zařízení atd.).
- Přestupky proti majetku (pokus nebo úmysl o krádež, zpronevěru, podvod, zničení nebo poškození cizí věci atd.).
- Přestupky proti občanskému soužití (posměch nebo urážky jiného občana, ublížení na zdraví občana z nedbalosti, úmyslná nepravdivá svědecká výpověď atd.).
- Přestupek za neplnění povinností, co se týče poplatků.
- Přestupek za úmyslné zničení, poškození, odstranění nebo pozměnění obsahu veřejné vyhlášky. (Peková, 2011)

Ostatní příjmy

Další skupinou příjmů do veřejného rozpočtu obce jsou tzv. ostatní příjmy mezi které řadíme např. dary a výnosy z veřejných sbírek. Dary územní samosprávný celek může získat od podnikatelských subjektů nebo od občanů. Jejich podíl v celkových příjmech obce však není nikterak významný. Subjekty poskytují dary na účely, které jsou běžné, neinvestiční povahy, avšak může se stát, že je dar brán i jako kapitálový příjem např. sponzorský dar na pořízení investice obce. Hodnotu daru si může dárce (tj, občan, OSVČ nebo právnická osoba) uplatnit jako odpočitatelnou položku při zdanění svého příjmu. Příjem z veřejných sbírek nelze jednoduše naplánovat je totiž nestejněměrný a nestálý, avšak může obci pomoci k nalezení chybějících finančních prostředků. (Peková, 2011)

Dotace

Dotace a transfery představují pro samosprávné celky významnou položku v jejich příjmech. U obcí tvoří dotace a transfery druhý nejdůležitější zdroj příjmů u krajů dokonce zaujímají největší zdroj podílu na příjmech. Z důvodu reformy veřejné správy vzrostly obce kompetence z hlediska působnosti, tím vzrostly obci výdaje na její financování a tím pádem vzrost i větší zájem ze strany obcí o financování pomocí dotací. (Provazníková, 2007)

Dotace dělíme na:

Dotace neúčelové a účelové

Neúčelové dotace, jak již plyne z názvu, nejsou poskytnuty obci na konkrétní potřebu, obec si tedy může sama zvolit, na jaký účel finanční prostředky použije. Tento typ dotací pomáhá obci zlepšovat její rozhodovací pravomoci, ale je zde i určité riziko, že volený a výkonný orgán obce může rozhodnout neuváženě a neprofesionálně o využívání dotace a tímto rozhodnutím může směřovat k neefektivnímu rozdělení dotace. Neúčelové dotace jsou obci poskytovány na základě posuzovacích kritérií pro nárok na dotaci.

U účelových dotací známe konkrétní účel, na který je dotace použita. Nejčastěji jsou dotace použity na financování veřejných statků, které obec obstarává, jsou jimi např. základní vzdělání, veřejné zdravotnictví, údržba komunikací atd. Účelové dotace mohou mít kapitálový (investiční) ale i běžný (neinvestiční) charakter příjmů obce.

Podmíněné a nepodmíněné dotace

U podmíněných dotací je podmínkou finanční spoluúčast obce – rovnocenná nebo nerovnocenná spoluúčast. U rovnocenné spoluúčasti musí polovinu dotace, o kterou obec žádá, vynaložit ze svých peněžních prostředků. Tento typ dotace se dále třídí na tzv. dotace s otevřeným koncem, kdy je obci poskytnuta ta částka dotace, kterou obec může uvolnit ze svých peněžních zdrojů. V případě nerovnocenné spoluúčasti obce, poskytovatel dotace požaduje po obci, aby se finančně podílela na dotaci určitým podílem (menším nebo větším). Tento typ je používán u dotací častěji, neboť vede obec k lepšímu využití hospodárnosti přijaté dotace. U nepodmíněných dotací poskytovatel stanoví částku dotace a je jen na obci, zda si na požadovanou investici přidá peněžní prostředky či nikoliv. (Peková, 2011)

Nárokové a nenárokové dotace

Dalším rozdělením dotací je, jakým způsobem územní samosprávný celek dotaci získá. Dělíme je na nárokové a nenárokové dotace. Jak již plyne z názvu na nárokovou dotaci má obec automaticky nárok, nemusí o ni požádat, kdežto u nenárokové dotace si musí obec o dotaci požádat formou žádosti a splnit kritéria pro danou dotaci. (Provazníková, 2007)

Posuzované kritéria pro dotace jsou:

- počet občanů v dané lokalitě nebo regionu,
- počet obydlí v dané obci,
- rozloha obce,
- průměrná výška budov,
- délka silniční sítě,
- demografické ukazatelé (např. podíl dětí školního věku nebo podíl seniorů v dané obci),
- průměrný příjem na občana.

Nejběžnějším posuzovaným kritériem pro nárok na dotaci je počet občanů, které však v posledních letech ubírá na své váze a přibývají na váze ostatní kritéria. Důvodem poklesu váhy tohoto ukazatele je, že nezohledňuje věkovou a sociální strukturu obyvatel. (Peková, 2011)

Návratné příjmy

Jak již bylo zmíněno v Obr. 3.3 příjmy dělíme na příjmy nenávratné a příjmy návratné. Pokud územní samosprávný celek nemá finanční rezervu ve fondu rezerv a rozvoje na pokrytí finanční tísně, je obec nucena si vzít úvěr. Obec může na pokrytí své finanční tísně nebo na vybranou investici využít např.

- krátkodobý úvěr (splatnost úvěru do 1 roku),
- střednědobý úvěr (splatnost úvěru do 4 až 5 let),
- dlouhodobý úvěr (splatnost úvěru do 10 až 15 let),
- příjmy z emise obligací,
- návratné půjčky od jiných subjektů (např. půjčka od státu, kraje nebo jiné obce).
Výhoda těchto půjček je v tom, že je půjčka bezúročná případně má velice nízký úrok oproti normálnímu úvěru.

3.6. Výdaje

Výdaje územních samosprávných celků lze členit z několika hledisek. Nejpoužívanější členění výdajů jsou z hlediska:

- ekonomického na běžné a kapitálové výdaje,
- rozpočtové skladby na druhové členění obecních výdajů,
- infrastruktury na ekonomické a sociální výdaje,
- funkcí veřejných financí na alokační, redistribuční a stabilizační výdaje,
- rozpočtového plánování na plánované a neplánované výdaje.

Výdaje z hlediska ekonomického

Výdaje z tohoto hlediska členíme na běžné výdaje a kapitálové výdaje. Běžné obecní výdaje se opakují každý rok a slouží k financování běžných potřeb územních samosprávných celků. Mezi tyto výdaje řadíme především výdaje na platy zaměstnanců, nákup materiálu, vodu, paliva a energie, nákup služeb a sociální dávky. Kapitálové výdaje územních samosprávných celků jsou určeny k financování dlouhodobých investic na základě investičního projektu.

Výdaje z hlediska rozpočtové skladby

Dle rozpočtové skladby, která je upravena ve vyhlášce č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, je použito v České republice pro třídění příjmů a výdajů tzv. druhové členění, které třídí data v obecních rozpočtech do tříd. Výdaje územních rozpočtů jsou uvedeny v třídě 5 (běžné výdaje) a v třídě 6 (kapitálové výdaje). V třídě 5 (běžné výdaje) jsou obsaženy např.: výdaje na platy zaměstnanců, neinvestiční nákupy, výdaje obecního úřadu, neinvestiční transfery firmám, neziskovým organizacím, příspěvkovým organizacím, občanům, vlastním fondům a jiným rozpočtům, neinvestiční půjčky atd. V třídě 6 (kapitálové výdaje) jsou uvedeny např.: výdaje na investiční nákupy, investiční výdaje, nákup akcií, majetkové podíly, kapitálové transfery firmám, neziskovým organizacím, příspěvkovým organizacím vlastním fondům a jiným rozpočtům, investiční půjčky, investiční převody Národnímu fondu atd. Obecné schéma druhového členění obecních výdajů můžete vidět v Obr. 3.4. Rozpočtová skladba dále umožňuje členit výdaje na návratné a nenávratné, které většinou převyšují výdaje návratné. Návratné výdaje má obec v případě, kdy poskytne krátkodobou půjčku jinému článku rozpočtové soustavy nebo obyvatelům (např. návratná půjčka při povodních apod.). Máme ještě

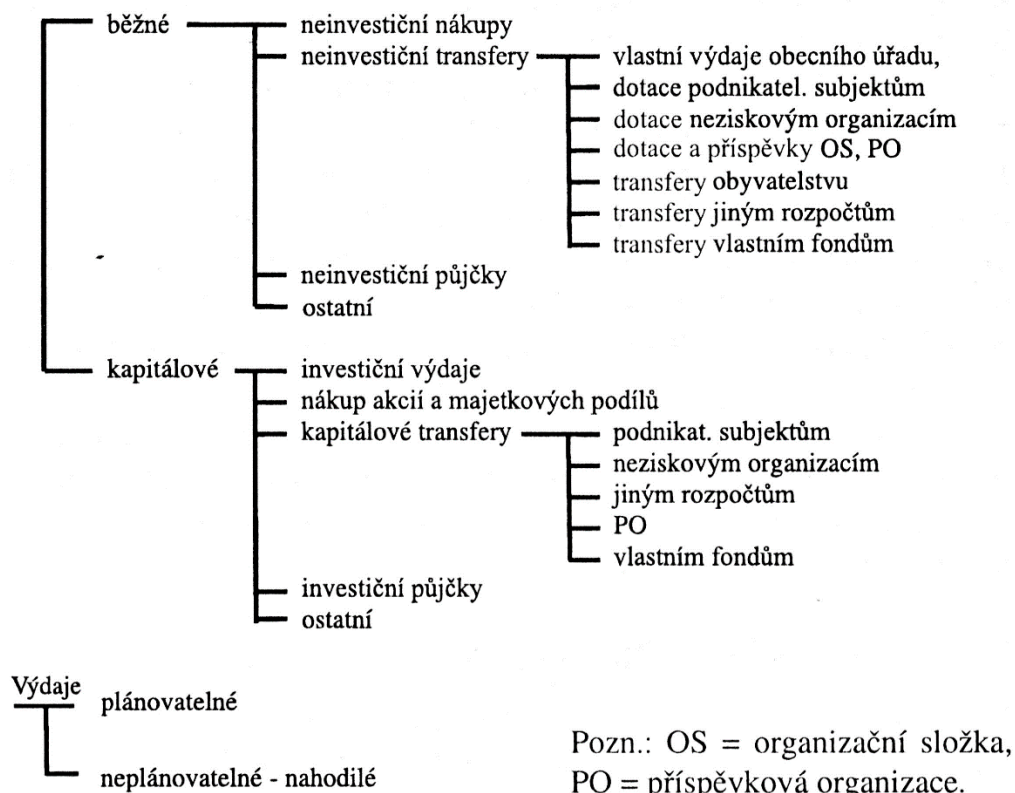
jeden typ členění rozpočtových výdajů z hlediska odvětvového, který rozděluje výdaje do šesti skupin, ke kterým jsou přidělené výdajové oblasti obce, viz. Tab. 3.7. (Provazníková, 2007)

Tab. 3.7 Odvětvové členění výdajů a výdajové oblasti z rozpočtů obcí

Skupina výdajů	Výdajové oblasti
Zemědělství a lesní hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • Obhospodařování půdního fondu • Obhospodařování obecních lesů
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • Provoz veřejné silniční dopravy • Údržba silnic, chodníků a veřejných prostranství • Zajišťování pitné vody • Odvod a čištění odpadních vod • Podpora rozvoje podnikání • Sběr surovin
Služby pro obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Základní a mateřské školy • Kultura (divadla, knihovna, muzea, ochrana památek atd.) • Podpora tělovýchovy a zájmových organizací • Zdravotnictví (zřizování jeslí a nemocnic) • Komunální služby (čistota obce, veřejná zeleň, veřejné osvětlení) • Bydlení (pronájem a výstavba obecních bytů) • Životní prostředí (nakládání s odpadem, ochrana a péče o přírodu)
Sociální věci a politika zaměstnanosti	<ul style="list-style-type: none"> • Dávky sociálního zabezpečení • Vybudování sociálních zařízení (domov pro seniory, azylové domy, dům s pečovatelskou službou)
Bezpečnost státu a právní ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • Civilní obrana • Městská policie • Požární ochrana
Všeobecná veřejná správa a služby	<ul style="list-style-type: none"> • Zastupitelské orgány • Činnost obecního úřadu • Finanční operace

Zdroj: Vlastní zpracování, (Provazníková, 2007)

Obr. 3.4 Obecné schéma druhového členění územních výdajů

Zdroj: Peková, Pilný, Jetmar, Veřejná správa a finance, s. 246

Výdaje z hlediska infrastruktury

Výdaje z hlediska infrastruktury rozdělujeme na výdaje na ekonomickou infrastrukturu a sociální infrastrukturu. Do ekonomické infrastruktury řadíme běžné i kapitálové výdaje, které jsou především určeny k financování municipálních a komunálních podniků, které obstarávají veřejné statky a služby pro občany. Mezi tyto výdaje řadíme např. výdaje na výstavbu a údržbu veřejných komunikací, parků, vodovodů, kanalizací, veřejného osvětlení, obecních bytů atd. Dále zde řadíme z důvodu zvýšení zaměstnanosti i dotace a úvěry podnikatelům, na podporu podnikatelské činnosti v dané obci či regionu. Výdaje na sociální strukturu zahrnují výdaje, které se týkají vzdělání, péče o zdraví občanů, sociálních transferů, provozu sociálních zařízení atd.

Výdaje z hlediska funkcí veřejných financí

Dalším rozdělením obecních výdajů je z hlediska funkcí veřejných financí. Výdaje z tohoto hlediska jsou:

- alokační,
- redistribuční,
- a stabilizační výdaje.

Alokačními výdaji rozumíme výdaje na zabezpečení veřejných statků pro občany formou soukromých společností pomocí veřejných zakázek nebo formou svých vlastních obecních závodů či neziskových organizací. Je zde i možnost, pokud je územní samosprávný celek zakladatelem svého podniku, uplatnit si ztrátu vlastních podniků. Další výdaje, které zde můžeme zařadit jsou výdaje na financování čistých a smíšených veřejných statků. Čistými statky rozumíme např. výdaje na udržení veřejného pořádku a bezpečnosti občanů, na veřejné osvětlení, na veřejné komunikace, na péči o veřejnou zeleň atd. Do smíšených statků řadíme např. výdaje na základní vzdělání, na financování veřejných programů, výdaje na městskou hromadnou dopravu atd. (Provazníková, 2007)

Redistribuční výdaje odčerpávají z rozpočtu obce jen malou část, neboť do těchto výdajů spadají jen doplňkové peněžní transfery pro občany (např. příspěvek občanům na nájem, nenárokové sociální dávky a různé kompenzace občanům). Občanům je většinová část sociálních dávek poskytnuta ze státního rozpočtu jako dávky státní sociální podpory. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Stabilizačními výdaji rozumíme výdaje na nově vznikající pracovní místa pro občany. Územní samosprávné celky se v posledních letech zapřičiňují k podpoře nových pracovních příležitostí pro své občany formou přivedením zahraničních investorů do svého teritoria. Např. V Moravskoslezském kraji v obci Nošovice přilákali do své obce jihokorejské investory, kteří postavili na území obce automobilku Hyundai nebo město Kolín na svém území vybudovalo automobilku TPCA. Obec podnikatelské subjekty podporuje prostřednictvím dotací nebo pomocí příspěvků zabezpečující jejich služby. Toto jednání obce vede k nárůstu nových pracovních míst a také ke snížení nezaměstnanosti v dané oblasti. (Provazníková, 2007)

Výdaje z hlediska rozpočtového plánování

Posledním rozdělením výdajů jsou výdaje z hlediska rozpočtového plánování na výdaje:

- plánované a
- neplánované výdaje.

Jak již plyne z názvu, plánované výdaje lze jednoduše přesně naplánovat dopředu. Plánované výdaje mají charakter běžného opakujícího výdaje. Jsou jimi např. výdaje na platy zaměstnanců, na nájemné, na energii atd.

Neplánované výdaje jsou opakem výdajů plánovaných. Jsou to ojedinělé výdaje, které nelze jednoduše odhadnout. Do neplánovaných výdajů řadíme především výdaje na odstranění škod po živelných pohromách (povodeň, vichřice) a sankční výdaje (pokuty, penále). (Provazníková, 2007)

4. Analýza rozpočtového hospodaření vybrané obce

Praktická aplikace diplomové práce bude provedena na obci Frýdlant nad Ostravicí. V praktické části bude porovnáno rozpočtové hospodaření obce Frýdlant nad Ostravicí za období posledních 4 let, tj. za rok 2015–2018.

4.1. Charakteristika obce Frýdlant nad Ostravicí

První zmínky o obci Frýdlant nad Ostravicí jsou už v průběhu 14. století. Obec byla založena v 2. polovině 14. století Hynkem z Frýdlantu, který pocházel z rodu Ronovců. Rod Ronovců pocházel z Frýdlantu, který se nachází v severních Čechách. Na Moravě si tak rod Ronovců založil stejnojmenné teritorium. První písemná zmínka o nazvání Frýdlantem nad Ostravicí městem byla zaznamenávána v písemné listině v roce 1450. V té době se město označovalo latinsky jako tzv. „civitas“ ostatní vesnice se označovaly jako „villa“. Na počátku 90. let 14. stol. bylo místecké léno spolu s Frýdlantem nad Ostravicí prodáno těšínskému knížectví. Toto území bylo těšínským knížectvím ovládnuto na dobu dvou století. Během této doby Frýdlant nad Ostravicí přišel o svůj statut města a stal se obyčejnou obcí. Krom těšínského knížectví působily nepříznivě na Frýdlant také jiné faktory, jako jsou např. husitská válka nebo třicetiletá válka. Frýdlant začal rozkvétat v období 1646-1648, kdy byly na jeho území vystavěny hutě na zpracování železné rudy. Tato výstavba přivedla do Frýdlantu další občany, kteří přicházeli za práci. V roce 1647 byla poblíž závodu vybudována kolonie s názvem Nová Dědina. Frýdlant rozkvétal v oblasti kovářství, zámečnictví, nožířství, kolářství, bednářství i tesařství. Kromě hutí byla na území Frýdlantu nad Ostravicí vystavěna také papírna a pivovar s nejlepším pivem v širokém okolí. V červenci roku 1775 císařovna Marie Terezie navrátila Frýdlantu nad Ostravicí statut městečka. Prvním starostou Frýdlantu byl Štěpán Kerlín. Po první světové válce v roce 1920 se začalo městečko Frýdlant nad Ostravicí postupně modernizovat (elektrifikace městečka, měšťanská škola, sportovní spolky, pěvecká sdružení atd.). Dne 11. 10. 1948 v 19 hod tehdejší prezident Československé republiky Dr. Edvard Beneš oznámil v rozhlase celé republice povýšení městečka Frýdlant nad Ostravicí na statut města. Oficiální platnost statutu města byla o den později, tj. 12. 10. 1948.¹

Město Frýdlant nad Ostravicí se nachází v Moravskoslezském kraji v údolí řeky Ostravice při úpatí Lysé hory. Díky tomuto umístění dostalo město označení „Brána Beskyd“. Město zaujímá teritorium o rozloze 2 188 ha a je rozděleno na 3 části – část Frýdlant, Lubno a

¹<http://www.frydlantno.cz/historie-a-soucasnost/d-12179/p1=16910>

Nová Dědina. Počet obyvatel v letech 2004–2018 nijak nekolísá, vždy se pohyboval v průměru okolo 9 600 obyvatel. V roce 2018 bylo ve Frýdlantě nad Ostravicí zaznamenáno 9 940 obyvatel.

Symbole města Frýdlant nad Ostravicí jsou znak, který lze vidět na Obr. 4.1 a vlajka města, která je zobrazena v Obr. 4.2. Dominantou znaku města Frýdlant nad Ostravicí je zlatý kovář s černými vlasy, který drží v pravé ruce modré kladivo se zlatou násadou a levou rukou přidržuje zlaté železo na zlaté kovadlině, která je položena na špalku. V pozadí pravé strany znaku lze vidět zlatou kovářskou pec. Vlajka města je charakterizována třemi vodorovnými pruhy v červené, bílé a modré barvě, které jsou zobrazeny v poměru 5:1:2. V červeném pruhu u stožárové části je zobrazen stojící žlutý kovář s černými vlasy a černou zástěrou, který drží v pravé ruce modré kladivo se žlutou násadou a levou rukou přidržuje žluté železo na žluté kovadlině, která je položena na špalku.

Obr. 4.1 Znak města Frýdlant nad Ostravicí

Zdroj: <http://www.frydlantno.cz/symboly-mesta/d-12136/p1=17021>

Obr. 4.2 Vlajka města Frýdlant nad Ostravicí

Zdroj: <http://www.frydlantno.cz/symboly-mesta/d-12136/p1=17021>

Zastupitelstvo obce Frýdlant nad Ostravicí

Dle § 68 zákona o obcích si může obec Frýdlant nad Ostravicí zvolit 11-25 členů do svého zastupitelstva vzhledem k počtu obyvatel v obci. V zastupitelstvu obce Frýdlant nad Ostravicí je na volební období 2018-2022 zainteresováno celkem 21 členů. Pro toto období si zastupitelstvo zřídilo dva výbory, a to finanční a kontrolní výbor. Schůze zastupitelstva jsou uskutečňovány podle nutnosti, avšak minimálně jednou za 3 měsíce.

Dalším orgánem obce Frýdlant nad Ostravicí je rada obce, kterou dle § 99 zákona o obcích řadíme mezi výkonné orgány obce. Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty a dalších 5 členů (radní). Starostkou na volební období 2018-2022 je občany zvolena RNDr. Helena Pešatová a místostarostou je Mgr. David Pavliska. Rada obce pro volební období zřídila tyto komise: povodňová komise, komise sociální a zdravotní, komise pro kulturu, výchovu a vzdělávání, komise sportovní, komise likvidační, komise pro občanské záležitosti. Rada obce uskutečňuje své schůze podle stanoveného plánu práce rady nebo podle nutnosti či mimořádných událostí. Radu obce svolává starostka nebo v případě její nepřítomnosti místostarosta.

Posledním orgánem obce je městský úřad. Městský úřad obce Frýdlant nad Ostravicí je rozdělen na vedení města a městského úřadu a jednotlivé odbory. Ve vedení města a městského úřadu je starosta, místostarosta a tajemnice města. Městský úřad si do své struktury zavedl tyto odbory: odbor dopravy, odbor finanční, odbor majetku a investic, odbor právní a organizační, odbor regionálního rozvoje a stavebního úřadu, odbor sociálních věcí, odbor školství a kultury, odbor vnitřních věcí, odbor životního prostředí a obecní živnostenský úřad.

4.2. Analýza rozpočtového hospodaření obce Frýdlant nad Ostravicí

V této podkapitole praktické části bude analyzováno hospodaření obce Frýdlant nad Ostravicí za období 2015–2018.

Zpracování rozpočtu, závěrečného účtu a střednědobého výhledu rozpočtu obce Frýdlant nad Ostravicí má na starosti finanční odbor městského úřadu. Schvalování rozpočtu, závěrečného účtu a střednědobého výhledu rozpočtu je v kompetenci zastupitelstva města, které tyto písemnosti schválí na svém zasedání a poté je zveřejní na webových stránkách obce. Tyto dokumenty jsou také občanům k dispozici v listinné podobě na finančním odboru obce.

V Tab. 4.1 lze vidět skutečné a plánované příjmy a výdaje obce za sledované období 2015-2018. Podrobnější členění celkových příjmů a výdajů za sledované období 2015-2018 lze

vidět v jednotlivých přílohách (Příloha 1, Příloha 2, Příloha 3 a Příloha 4). Skutečné příjmy obce s porovnáním s plánovanými příjmy každoročně rostou, což bychom mohli posoudit jako pozitivní trend. Obdobně jsou na tom i výdaje obce, jelikož skutečné výdaje taktéž převyšují výdaje plánované. Když porovnáme skutečné příjmy a výdaje, tak obec za sledované období vykazuje v prvních letech, tj. 2015 a 2016 přebytek svého hospodaření, zatímco v následujícím sledovaném období, tj. 2017 a 2018, obec hospodaří se schodkem. Nejvyšší přebytek obce je v roce 2016 v částce 34 484,9 tis. Kč a nejvyšší schodek je v roce 2018 v částce 50 893 tis. Kč.

Tab. 4.1 Přehled příjmů a výdajů za období 2015–2018

Celkový přehled příjmů (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
Schválený rozpočtové příjmy	149 248,40	173 330,00	167 785,50	220 626,20
Upravené rozpočtové příjmy	178 347,00	226 660,70	190 925,30	258 817,00
Skutečné čerpané příjmy	196 686,90	227 916,80	217 236,80	261 015,70
Celkový přehled výdajů (v tis. Kč)				
Schválený rozpočtové výdaje	152 499,30	181 163,80	214 976,40	227 857,40
Upravené rozpočtové výdaje	206 513,30	250 775,10	364 648,20	404 964,90
Skutečné čerpané příjmy	171 885,40	193 431,90	219 105,00	311 908,70
Výsledek rozpočtového hospodaření²	24 801,50	34 484,90	-1 868,20	-50 893,00
	PŘEBYTEK	PŘEBYTEK	SCHODEK	SCHODEK

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

4.2.1. Příjmy obce

V této kapitole jsou detailně rozebrány jednotlivé příjmy a výdaje obce Frýdlant nad Ostravicí za období 2015 - 2018.

Příjmy obce jsou členěny z hlediska druhového členění do 4 tříd: třída 1 – Daňové příjmy, třída 2 – Nedaňové příjmy, třída 3 – Kapitálové příjmy, třída 4 – Přijaté dotace. K položkám v jednotlivých třídách jsou přiděleny pro rozlišení jednotlivé kódy. V Tab. 4.2 lze vidět, jak se jednotlivé skupiny příjmů procentuálně podílejí na celkových příjmech za sledované období. Nejpodstatnějším příjmem obce za sledované období jsou daňové příjmy, které každým rokem zaujímají více než poloviční podíl na celkových příjmech. O daňových příjmech lze říct, že mají stabilní tendenci růstu. Druhým nejdůležitějším příjmem obce jsou dotace, které zaujímají v průměru za sledované období podíl až 30 % na celkových příjmech. Mezi další příjmy obce patří nedaňové příjmy, které se obvykle podílejí okolo 10 % na

² Výsledek rozpočtového hospodaření = skutečné rozpočtové příjmy – skutečné rozpočtové výdaje

celkových příjmech. A nejmenší podíl na celkových příjmech zaujímají kapitálové příjmy, které v průměru za sledované období tvoří jen chabé procento na celkových příjmech.

Tab. 4.2 Procentuální podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech

Celkové příjmy obce za období 2015-2018				
	2015	2016	2017	2018
Skutečné rozpočtové příjmy	196 686,90	227 916,80	217 236,80	261 015,70
<i>Daňové příjmy</i>	125 422,50	134 720,20	143 953,90	160 828,50
<i>Nedaňové příjmy</i>	20 234,80	21 749,80	22 621,50	28 485,10
<i>Kapitálové příjmy</i>	25,90	2 454,80	726,90	664,90
<i>Dotace</i>	51 003,70	68 992,00	49 934,50	71 037,20
Procentuální podíl na celkových příjmech				
	2015	2016	2017	2018
<i>Daňové příjmy</i>	63,77 %	59,11 %	66,27 %	61,62 %
<i>Nedaňové příjmy</i>	10,29 %	9,54 %	10,41 %	10,91 %
<i>Kapitálové příjmy</i>	0,01 %	1,08 %	0,33 %	0,25 %
<i>Dotace</i>	25,93 %	30,27 %	22,99 %	27,22 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Daňové příjmy obce

Jak již bylo zmíněno na počátku odstavce o příjmech, daňové příjmy tvoří nejpodstatnější podíl na celkových příjmech. Jejich výše za sledované pomalu roste a v období 2015-2018 neklesla pod hranici 50 %.

Daňové příjmy obce Frýdlant nad Ostravicí jsou tvořeny z jednotlivých sdílených daní, z poplatků obce, daní z nemovitých věcí, z odvodu loterií a výherních automatů, z příjmů za zkoušky od žadatelů o řidičský průkaz, viz Tab. 4.3. Daňové příjmy obce mají celkem 25 položek, ale v Tab. 4.3 nejsou uvedeny všechny daňové příjmy obce, ale pouze jejich nejpodstatnější položky. Ostatní nevýznamné položky daňových příjmů jsou vyjádřené jako součet v položce ostatní daňové příjmy celkem.

Každá obec si může dle svých kompetencí určovat výši jednotlivých poplatků sama. Obec Frýdlant nad Ostravicí má nastavené jednotlivé poplatky následovně. Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je pro aktuální rok 2019 v částce 880 Kč. Pro rok 2018 činila částka poplatku 918 Kč, pro rok 2017 850 Kč. Poplatek ze psů má obec stanovený v částce 300 Kč za prvního psa a v částce 450 za druhého psa, v případě, že občan pobírá invalidní, starobní vdovecký či sirotčí

důchod (u vdoveckého a sirotčího důchodu musí být občanův jediný příjem) se částka poplatku za prvního psa snižuje na 200 Kč a druhého a každého dalšího psa na částku 300 Kč. Poplatek ze vstupného je stanoven vyhláškou ve výši 10 % z celkové částky vstupného, které se týká kulturní, sportovní, prodejní či reklamní akce. Částka rekreačního a lázeňského poplatku je v sazbě 10 Kč za každý započatý den pobytu v obci.

Nejdůležitějším daňovým příjmem obce jsou sdílené daně, které jsou v průměrné částce 457 341 tis. Kč za jednotlivé roky a tvoří až 81 % z celkových daňových příjmů obce. Sdílené daně u obce Frýdlant nad Ostravicí v jednotlivých letech mírně stoupají.

Druhým významným příjmem obce jsou daně z příjmů právnických osob, které podnikají na katastrálním území obce Frýdlant nad Ostravicí. Průměrně se podílejí na celkových daňových příjmech částkou 26 630 tis. Kč ročně a tvoří cca 19 %.

Nejstabilnějším daňovým příjmem obce jsou na první pohled příjmy z daní z nemovitosti, z poplatku za komunální odpad a správní poplatky. Příjmy z daní z nemovitosti jsou na 4. příčce významnosti daňových příjmů. Podílejí se na celkových příjmech v průměrné částce 12 476 tis. Kč ročně a podílejí se v průměru asi 8 % na celkových příjmech. Příjmy ze správních poplatků se vyznačují v daňových příjmech průměrnou částkou 4 958 tis. Kč. Příjmy z poplatků za komunální odpad jsou v roční průměrné částce 6 645 tis. Kč, avšak nemají na celkových příjmech tak velký podíl, v průměru za jednotlivé roky je to asi necelých 5 %.

Tab. 4.3 Daňové příjmy obce Frýdlant nad Ostravicí

Třída 1 – Daňové příjmy (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
1111 - Daň z příjmů FO placená plátcí	22 653,90	25 891,60	29 562,10	34 250,90
1112 - Daň z příjmů FO placená poplatníky	2 388,10	1 259,90	1 313,80	763,50
1113 - Daň z příjmů FO vybíraná srážkou	2 595,70	2 648,30	2 623,20	3 018,10
1121 - Daň z příjmů PO	23 699,10	27 168,80	27 931,30	27 721,30
1211 - Daň z přidané hodnoty	47 141,00	49 909,80	56 636,90	68 164,10
SDÍLENÉ DANĚ CELKEM	98 477,80	106 878,40	118 067,30	133 917,90
1122 - Daň z příjmů PO za obce	1 206,30	2 272,00	221,60	262,20
1340 - Poplatek za komunální odpad	6 651,80	6 765,20	6 459,10	6 704,70
1341 - Poplatek ze psů	172,00	322,80	329,80	330,60
1342 - Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	30,40	85,50	53,50	115,20
1343 - Poplatek za užívání veřejného prostranství	19,10	18,50	7,30	17,30
1344 - Poplatek ze vstupného	43,00	30,30	28,00	23,40
1345 - Poplatek z ubytovací kapacity	55,70	56,90	55,60	67,00
1353 - Příjmy za zkoušky od žadatelů o řidičské oprávnění	529,40	485,00	628,00	554,30
1361 - Správní poplatky	4 804,50	4 857,70	5 103,40	5 064,80
1511 - Daň z nemovitosti	12 661,30	12 311,30	12 099,60	12 830,80
SVĚŘENÉ DANĚ A POPLATKY CELKEM	26 173,50	27 205,20	24 985,90	25 970,30
OSTATNÍ DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	771,20	636,60	900,70	940,30
DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	125 422,50	134 720,20	143 953,90	160 828,50
Procentuální podíl na celkových příjmech	64 %	59 %	66 %	62 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Nedaňové příjmy obce

Obec Frýdlant nad Ostravicí člení nedaňové příjmy z hlediska odvětvového členění. Odvětvové členění je upraveno vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Odvětvové členění se skládá ze 6 skupin, které jsou dále rozdělené na jednotlivé oddíly a ty jsou dále členěné na pododdíly, které jsou rozčleněny na jednotlivé paragrafy.

Nedaňové příjmy jsou zařazeny z hlediska druhového členění do třídy č. 2 a jsou dále členěny z hlediska odvětvového na:

- Skupina 1 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
 - Oddíl 10 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- Skupina 2 – Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
 - Oddíl 21 – Průmysl, stavebnictví, obchod a služby,
 - Oddíl 22 – Doprava,
 - Oddíl 23 – Vodní hospodářství,
 - Oddíl 24 – Spoje,
- Skupina 3 – Služby pro obyvatelstvo,
 - Oddíl 31 a 32 – Vzdělávání a školské služby,
 - Oddíl 33 – Kultura, církve a sdělovací prostředky,
 - Oddíl 34 – Sport a zájmová činnost,
 - Oddíl 34 - Zdravotnictví,
 - Oddíl 36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj,
 - Oddíl 37 – Ochrana životního prostředí,
 - Oddíl 38 – Ostatní výzkum a vývoj,
 - Oddíl 39 – Ostatní činnosti související se službami pro obyvatelstvo,
- Skupina 4 – Sociální věci a politika zaměstnanosti,
 - Oddíl 41 – Dávky a podpory v sociálním zabezpečení
 - Oddíl 42 – Politika zaměstnanosti,
 - Oddíl 43 - Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti,

- Skupina 5 – Bezpečnost státu a právní ochrana
 - Oddíl 51 – Obrana,
 - Oddíl 52 – Civilní připravenost na krizové stavy,
 - Oddíl 53 – Bezpečnost a veřejný pořádek,
 - Oddíl 55 – Požární ochrana a integrovaný záchranný systém,
- Skupina 6 – Všeobecná veřejná správa a služby,
 - Oddíl 61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany,
 - Oddíl 62 – Jiné veřejné služby a činnosti,
 - Oddíl 63 – Finanční operace,
 - Oddíl 64 – Ostatní činnosti. (Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě)

Nedaňové příjmy obce jsou uvedeny v Tab. 4.4, kde jsou vypsány podle jednotlivých odvětvových oddílů a u významnějších položek nedaňových příjmů jsou příjmy rozčleněny i na jednotlivé paragrafy. Nedaňové příjmy se podílejí na celkových příjmech v průměru 10 % a mají tendenci růst, kromě roku 2016, kdy hodnota nedaňových příjmů klesla pod hranici 10 %. Z hlediska významnosti jsou umístěny na 3. příčce z celkových příjmů.

Nejvyšším nedaňovým příjmem obce jsou příjmy z pronájmu bytových domů, které má obec ve svém vlastnictví. Jejich průměrná částka je 6 903 tis. Kč ročně. Tento nedaňový příjem má stabilní tendenci růstu.

Druhý nejvyšší nedaňový příjem nalezneme ve školství, kde se nejvíce podílí průměrnou roční částkou 543 tis. Kč příjem z obědů za cizí strávnicky ve školní jídelně základní školy T.G.M. O tomto příjmu lze říct, že je stabilní.

Podstatná změna v nedaňových příjmech se týká vodního hospodářství obce. O této oblasti lze říct, že má stabilní tendenci růstu, ale když se zaměříme na rok 2017 a rok 2018 tak nedaňové příjmy v této oblasti vzrostly o více než 150 %, přesněji o 176 %. Příčinou tak vysoké změny je přijetí nekapitálového příspěvku na kanalizaci obce.

Další změna v nedaňových příjmech obce se týká sportovního objektu obce. Obec se 1. 2. 2016 rozhodla provozovat na své náklady další sportovní zařízení a zařadit si je do svého

majetku. Tímto sportovním zařízením města je Hala SPORT a město z tohoto majetku má nedaňové příjmy v podobě nájemného sportovního zařízení a příjmy z poskytování služeb (elektrická energie, teplo apod.). Kromě tohoto sportovního zařízení má obec ve svém majetku také místní koupaliště, které také vykazuje nedaňové příjmy za poskytování služeb (elektrická energie, teplo apod.), nájemné stravovacího zařízení, pronájem koupaliště na kulturní akce a příjmy v podobě tržeb ze vstupného.

Poslední důležitý nedaňový příjem obci plyne z provozování Střediska sociálních služeb – domov pro seniory se zvláštním režimem. Tento příjem za sledované období má stabilní tendenci růstu. Na tuhle změnu může mít vliv rekonstrukce Střediska sociálních služeb.

Tab. 4.4 Nedaňové příjmy obce Frýdlant nad Ostravicí

Třída 2 - Nedaňové příjmy (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
10 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybníkářství	365,70	726,10	676,90	458,50
21 - Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	230,20	0,00	76,40	85,40
22 - Doprava	1 157,20	1 298,40	1 307,70	2 282,20
23 - Vodní hospodářství	1 627,90	1 652,90	2 025,50	5 587,40
2310 - Pitná voda	74,50	0,00	0,00	0,00
2321 - Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	1 553,40	1 652,90	2 025,50	5 587,40
31 – Školské služby	3 929,90	3 862,50	3 966,20	4 136,50
3111 - Mateřské školy	288,70	128,50	205,00	235,00
3113 - Základní školy	3 639,50	3 731,40	3 760,70	3 900,00
3119 - Ostatní záležitosti základního vzdělávání	1,70	2,60	0,50	1,50
32 - Vzdělávání	0,00	0,00	30,30	40,90
33 - Kultura, církev a sdělovací prostředky	1 095,50	1 215,90	1 213,40	1 476,60
34 – Sport a zájmová činnost	982,20	1 266,50	1 637,40	1 796,20
3412 - Sportovní zařízení ve vlastnictví obce	982,20	1 266,40	1 637,40	1 793,70
3419 - Ostatní sportovní činnost	0,00	0,00	0,00	0,50
3429 - Ostatní zájmová činnost a rekreace	0,00	0,10	0,00	2,00
36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	8 021,90	8 354,80	8 482,80	9 286,00
3612 - Bytové hospodářství	6 585,20	6 863,60	6 983,30	7 180,60
3613 - Nebytové hospodářství	913,20	918,50	949,10	1 040,80
3631 - Veřejné osvětlení	0,00	0,00	0,00	3,70
3632 - Pohřebnictví	308,00	278,20	271,40	382,90
3639 - Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	215,50	294,50	279,00	678,00
37 - Ochrana životního prostředí	1 228,10	1 310,00	1 245,70	1 343,80
43 - Sociální služby a společné činnosti v soc. zabezpečení a politice zaměstnanosti	966,10	1 390,60	1 471,10	1 588,40
4357 - Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem	966,00	1 390,30	1 471,00	1 588,00
4399 – Ostatní záležitosti soc. věcí a politiky zaměstnanosti	0,10	0,30	0,10	0,40
53 - Bezpečnost a veřejný pořádek	119,00	164,00	86,80	89,80
55 - Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	189,10	314,40	137,20	129,60
61 - Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	172,90	196,40	160,20	182,00
64 - Ostatní činnosti	149,10	0,00	103,90	1,80
CELKEM	20 234,80	21 752,50	22 621,50	28 485,10
Procentuální podíl na celkových příjmech	10,29 %	9,54 %	10,41 %	10,91 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Kapitálové příjmy obce jsou zanedbatelné, jelikož se podílejí na celkových příjmech obce v průměru 0,4 %. Nejpodstatnější změna v kapitálových příjmech je zaznamenána v roce 2016, kdy se kapitálové příjmy vychýlily nad 1 % podílu na celkových příjmech. Důvodem této změny je prodej bytové nemovitosti na ulici Školní, kterou obec měla ve svém majetku. Další změna kapitálových příjmů je v roce 2017, kdy obecní úřad rozprodal svůj nepotřebný hmotný majetek v částce 201,4 tis. Kč. Kromě těchto příjmů obec v kapitálových příjmech dále eviduje např. příjmy z prodeje obecních pozemků.

Tab. 4.5 Kapitálové příjmy obce Frýdlant nad Ostravicí

Třída 3 - Kapitálové příjmy (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
22 - Doprava	0,00	0,00	0,00	50,00
36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	25,90	2 454,80	525,50	614,90
61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	0,00	0,00	201,40	0,00
CELKEM	25,90	2 454,80	726,90	664,90
Procentuální podíl na celkových příjmech	0,01 %	1,08 %	0,33 %	0,25 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Dotace

Z hlediska druhového členění obec Frýdlant nad Ostravicí eviduje v třídě 4 přijaté dotace a převody z rozpočtových fondů. Přijaté dotace zaujímají druhou příčku v oblasti příjmů z hlediska významnosti hned po daňových příjmech. Ve sledovaném období dotace nepoklesly pod hranici 20 % procentuálního podílu na celkových příjmech. Přijaté dotace za období 2015-2018 lze vidět v Tab. 4.6. Jednotlivé dotace jsou rozděleny na investiční a neinvestiční, kde je vyobrazen i jejich součet, dále jsou jednotlivé dotace rozděleny podle poskytovatelů dotace. Dotace jsou poskytovány především ze státního rozpočtu dále pak od jiných obcí, krajů, regionálních rad a zbylé dotace jsou zahrnuty do položky ostatních dotací.

Nejpodstatnější část přijatých dotací tvoří dotace neinvestičního charakteru, které v jednotlivých letech rostou. Podstatné neinvestiční dotace jsou především ze státního rozpočtu, které se pohybují v průměru 25 565 tis. Kč za jednotlivé roky. U neinvestičních dotací není popsán konkrétní účel využití dotace, avšak obec v příloze závěrečného účtu uvádí oblasti pro využití neinvestičních dotací. Neinvestiční dotace využívá obec např. v oblasti lesního odborného hospodářství, v oblasti sociální péče a sociálně-právní ochrany dětí, pro obnovu kulturních památek nebo dotace na prezidentské či parlamentní volby atd.

Investiční dotace mají spíše kolísavou tendenci. V jednotlivých letech obec využila tyto dotace na:

- v roce 2015
 - rekonstrukci domova důchodců v částce 3 823,1 tis. Kč,
 - cyklotrasu mezi Baškou a Ostravicí v částce 8 359 tis. Kč,
- v roce 2016
 - rekonstrukci domova důchodců v částce 10 195 tis. Kč,
 - rekonstrukci vodovodu v části obce Nová Dědina v částce 6 231 tis. Kč,
 - rekonstrukce sociálního zařízení základní školy TGM v částce 5 904,6 tis. Kč,
 - úprava a nadstavba kulturního centra obce v částce 9 998 tis. Kč,
- v roce 2017
 - rekonstrukci domova důchodců v částce 1 351,3 tis. Kč,
 - zateplení hasičských zbrojnic v obci Frýdlant nad Ostravicí a v obci Nová Ves v částce 1 237,5 tis. Kč,
 - zateplení mateřské školy v části obce Nová Ves v částce 300 tis. Kč,
- v roce 2018
 - rekonstrukce domova se zvláštním režimem v částce 5 437,9 tis. Kč,
 - přístavba mateřské školy na ulici Janáčkové ve Frýdlantě nad Ostravicí v částce 16 138,6 tis. Kč,
 - autobusový záliv v částce 272,4 tis. Kč.

Tab. 4.6 Přijaté dotace obce Frýdlant nad Ostravicí

Třída 4 - Přijaté dotace a převody fondu (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu	23 478,90	25 197,20	27 025,40	26 557,20
Neinvestiční dotace od obcí	893,20	1 247,30	782,20	459,00
Neinvestiční dotace od kraje	9 019,70	10 477,00	11 537,00	14 311,50
Neinvestiční dotace od regionálních rad	0,00	1 814,10	0,00	0,00
Ostatní neinvestiční dotace	1 423,00	62,90	0,00	5 415,40
NEINVESTIČNÍ DOTACE CELKEM	34 814,80	38 798,50	39 344,60	46 743,10
Investiční dotace ze státního rozpočtu	11 595,30	20 475,70	8 569,00	22 582,90
Investiční dotace od kraje	0,00	495,60	700,00	176,00
Investiční dotace od regionálních rad	3 823,00	7 966,10	0,00	0,00
INVESTIČNÍ DOTACE CELKEM	15 418,30	28 937,40	9 269,00	22 758,90
DOTACE CELKEM	50 233,10	67 735,90	48 613,60	69 502,00
Převody z rozpočtových fondů	770,60	1 256,10	1 320,60	1 535,20
CELKEM TŘÍDA 4	51 003,70	68 992,00	49 934,20	71 037,20
PROCENTUÁLNÍ PODÍL NA CELKOVÝCH PŘÍJMECH	25,93 %	30,27 %	22,99 %	27,22 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

4.2.2. Výdaje obce

Další důležitou stránkou rozpočtu kromě příjmů jsou výdaje. V následujícím textu bude popsán průběh výdajů za sledované období 2015 - 2018.

Obec Frýdlant nad Ostravicí z hlediska druhového členění rozlišuje své výdaje na běžné výdaje, které zaznamenává v třídě 5 a kapitálové výdaje, které jsou vyznačené v třídě 6. Z Tab. 4.7 lze říct, že výdaje v období 2015 - 2018 mají tendenci růst. Běžné výdaje obce se pohybují okolo 70 % kromě posledního roku 2018, kdy běžné výdaje poklesly na 61,48 %. Co se týče kapitálových výdajů ty se pohybují nad hranicí 20 % a mají tendenci růst, obzvláště v roce 2018.

Tab. 4.7 Výdaje obce Frýdlant nad Ostravicí za období 2015 – 2018

Celkový přehled výdajů				
	2015	2016	2017	2018
Skutečné rozpočtové výdaje	171 885,40	193 431,90	219 105,00	311 908,70
Třída 5 – Běžné výdaje	132 074,80	146 626,10	158 026,80	191 767,70
Třída 6 – Kapitálové výdaje	39 810,60	46 805,80	61 078,20	120 141,00
Procentuální podíl na celkových výdajích				
	2015	2016	2017	2018
Třída 5 – Běžné výdaje	76,84 %	75,80 %	72,12 %	61,48 %
Třída 6 – Kapitálové výdaje	23,16 %	24,20 %	27,88 %	38,52 %
CELKEM	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Kromě druhového členění výdajů na běžné a kapitálové, obec využívá u výdajů také odvětvové členění, kdy jsou jednotlivé třídy rozděleny do 6 skupin a ty jsou dále členěny na jednotlivé oddíly. Obec Frýdlant nad Ostravicí využívá u svých výdajů tyto oddíly:

- Oddíl 10 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- Oddíl 22 – Doprava,
- Oddíl 23 - Vodní hospodářství,
- Oddíl 31 – Školské služby,
- Oddíl 32 - Vzdělávání,
- Oddíl 33 - Kultura, církve a sdělovací prostředky,
- Oddíl 34 - Sport a zájmová činnost,
- Oddíl 35 – Zdravotnictví,
- Oddíl 36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj,
- Oddíl 37 - Ochrana životního prostředí,
- Oddíl 43 – Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti,
- Oddíl 52 - Civilní připravenost na krizové stavy,
- Oddíl 53 – Bezpečnost a veřejný pořádek
- Oddíl 55 - Požární ochrana a integrovaný záchranný systém,
- Oddíl 61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany,
- Oddíl 63 - Finanční operace,
- Oddíl 64 - Ostatní činnost.

Rozdělení běžných a kapitálových výdajů na jednotlivé oddíly a sumarizační součty v jednotlivých oddílech lze vidět v Tab. 4.8. Nejvyšší částka v běžných výdajích obce a zároveň v celkových výdajích jsou výdaje na územní samosprávu, které v průměru za sledované období tvoří až 30 % ročně z běžných výdajů. Naopak nejmenší výdaj obec vynakládá na zdravotnictví, které nezaujímá ani procento v běžných výdajích. To se ovšem do budoucna může změnit, jelikož výdaje na zdravotnictví ve sledovaném období mají tendenci růstu. V kapitálových výdajích obce zaujímají největší podíl výdaje na sociální služby a na školství. Ostatní kapitálové výdaje jsou spíše ojedinělé nebo zanedbatelné.

Tab. 4.8 Rozdělení výdajů obce Frýdlant nad Ostravicí

Výdaje obce Frýdlant nad Ostravicí (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
Třída 5 - Běžné výdaje	132 074,8	146 626,1	158 026,8	191 767,7
10 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství	1 182,3	1 052,4	1 270,6	728,1
22 - Doprava	8 848,1	13 960,4	12 742,3	26 424,6
23 - Vodní hospodářství	3 212,3	2 971,8	4 313,6	3 839,8
31 – Školské služby	14 402,5	13 748,9	16 478,1	20 635,7
32 - Vzdělávání	10,0	235,1	962,1	225,4
33 - Kultura, církve a sdělovací prostředky	9 868,9	10 881,6	12 039,3	13 271,9
34 - Sport a zájmová činnost	3 895,6	5 358,3	5 263,9	6 583,4
35 - Zdravotnictví	3,0	5,0	53,0	35,0
36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	10 215,9	11 326,7	10 812,1	12 620,3
37 - Ochrana životního prostředí	9 586,7	10 643,2	15 412,9	12 796,7
43 - Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	21 121,4	23 262,4	24 630,0	29 477,0
52 - Civilní připravenost na krizové stavy	13,7	81,5	7,0	49,1
53 – Bezpečnost a veřejný pořádek	45,5	1,6	6,9	90,4
55 - Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	2 371,3	2 540,5	2 726,4	2 784,2
61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	41 788,5	44 986,8	48 753,7	59 014,0
63 - Finanční operace	2 772,9	3 725,2	1 311,7	2 058,6
64 - Ostatní činnost	2 736,2	1 844,7	1 243,2	1 133,5
Třída 6 - Kapitálové výdaje	39 810,6	46 805,8	61 078,2	120 141
22 - Doprava	3 108,30	11 368,30	7 336,90	30 595,30
23 - Vodní hospodářství	668,60	8 925,60	2 210,60	397,50
31 – Školské služby	11 236,80	10 824,60	6 672,00	33 614,20
33 - Kultura, církve a sdělovací prostředky	541,80	186,00	6,20	419,30
34 - Sport a zájmová činnost	264,40	143,60	11 805,70	2 947,60
36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	43,80	1 966,70	14 025,30	23 984,20
37 - Ochrana životního prostředí	0,00	0,00	231,90	45,00
43 – Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	19 645,70	8 333,10	9 420,80	23 338,80
53 - Bezpečnost a veřejný pořádek	118,00	75,10	2 345,00	358,60
55 - Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	508,10	2 751,40	5 404,20	3 207,30
61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	3 579,90	2 231,40	1 619,60	1 233,20
CELKEM VÝDAJE OBCE	171 790,2	193 431,9	219 105	311 908,7

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Pro lepší přehlednost výdajů jsou dále běžné a kapitálové výdaje obce sloučeny do jednotlivých odvětví, které jsou vyobrazeny v Tab. 4.9, kde je naznačen i procentuální podíl jednotlivých odvětví na celkových výdajích obce. V nadcházejících tabulkách budou popsány významné výdaje, a to výdaje na dopravu, školství, sport, bydlení, sociální péči a územní samosprávu. Tabulky budou seřazeny podle výše procentuálního podílu na celkových výdajích obce, od největšího po nejmenší.

Tab. 4.9 Výdaje obce Frýdlant nad Ostravicí

Výdaje podle odvětvového členění (v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018
10 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství	1 229,10	1 052,40	1 270,60	728,10
22 - Doprava	11 956,40	25 328,70	20 079,20	57 019,90
23 - Vodní hospodářství	3 880,90	11 897,40	6 524,20	4 237,30
31 – Školské služby	25 688,70	24 573,50	23 150,10	54 249,90
32 - Vzdělávání	10,00	235,10	962,10	225,40
33 - Kultura, církev a sdělovací prostředky	10 410,70	10 881,60	12 045,50	13 691,20
34 - Sport a zájmová činnost	4 160,00	5 544,30	17 069,60	9 531,00
35 - Zdravotnictví	3,00	5,00	53,00	35,00
36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	10 259,70	13 293,40	24 837,40	36 604,50
37 - Ochrana životního prostředí	9 586,70	10 786,80	15 412,90	12 841,70
43 - Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	40 767,10	31 595,50	34 050,80	52 815,80
52 - Civilní připravenost na krizové stavy	13,70	81,50	7,00	49,10
53 - Bezpečnost a veřejný pořádek	162,50	76,70	2 351,90	449,00
55 - Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	2 879,40	5 291,90	8 130,60	5 991,50
61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	45 368,40	47 218,20	50 373,30	60 247,20
63 - Finanční operace	2 772,90	3 725,20	1 311,70	2 058,60
64 - Ostatní činnosti	2 736,20	1 844,70	1 243,20	1 133,50
CELKEM	171 885,40	193 431,90	218 873,10	311 908,70
Procentuální podíl jednotlivých oddílů na výdajích				
10 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství	0,7 %	0,5 %	0,6 %	0,2 %
22 - Doprava	7,0 %	13,1 %	9,2 %	18,3 %
23 - Vodní hospodářství	2,3 %	6,2 %	3,0 %	1,4 %
31 – Školské služby	14,9 %	12,7 %	10,6 %	17,4 %
32 - Vzdělávání	0,0 %	0,1 %	0,4 %	0,1 %
33 - Kultura, církev a sdělovací prostředky	6,1 %	5,6 %	5,5 %	4,4 %
34 - Sport a zájmová činnost	2,4 %	2,9 %	7,8 %	3,1 %
35 - Zdravotnictví	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	6,0 %	6,9 %	11,3 %	11,7 %
37 - Ochrana životního prostředí	5,6 %	5,6 %	7,0 %	4,1 %
43 – Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	23,7 %	16,3 %	15,6 %	16,9 %
52 - Civilní připravenost na krizové stavy	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
53 - Bezpečnost a veřejný pořádek	0,1 %	0,0 %	1,1 %	0,1 %
55 - Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	1,7 %	2,7 %	3,7 %	1,9 %
61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	26,4 %	24,4 %	23,0 %	19,3 %
63 - Finanční operace	1,6 %	1,9 %	0,6 %	0,7 %
64 - Ostatní činnost	1,6 %	1,0 %	0,6 %	0,4 %
CELKEM	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Výdaje na územní samosprávu

Nejvyšší výdaje obce jsou výdaje na územní samosprávu, které za sledované období rostly stabilním tempem a činily až 26 % podílu na celkových výdajích. Průměrná částka těchto výdajů za sledované období je 48 635,75 tis. Kč ročně. Do výdajů územní samosprávy jsou zařazeny výplaty a odvody na sociálním a zdravotním pojištění všech zaměstnanců státní správy obce. Kromě běžných výplat zaměstnanců jsou do výdajů územní samosprávy zahrnuty i výplaty členům volebních komisí při volbách. Ve výdajích územní samosprávy jsou také zaevidovány provozní výdaje městského úřadu, kterými jsou např. nákup drobného hmotného majetku, opravy strojů, zařízení a budov, údržba a nákup výpočetní techniky, náklady na energie, telefonní poplatky atd.

Tab. 4.10 Oddíl 61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany

Oddíl 61 – Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
6112 – Zastupitelstva obcí	1 940,3	2 088,3	2 114,7	2 975,0
6114 - Volby do Parlamentu ČR	0,0	0,0	250,3	0,0
6115 - Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	0,0	261,1	0,0	337,1
6118 - Volby prezidenta republiky	0,0	0,0	4,3	338,6
6171 – Činnost místní správy	39 848,2	42 637,4	46 384,4	55 363,3
CELKEM	41 788,5	44 986,8	48 753,7	59 014,0
Procentuální podíl na celkových výdajích	26,4 %	24,4 %	23 %	19,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Výdaje na sociální péči

Další poměrně vysoký a stabilní výdaj obce je vynaložen na sociální péči, který se pohybuje v průměru 16 % na celkových výdajích, kromě roku 2015, kdy výdaje na sociální péči přesáhly 23 % podílu na celkových příjmech. V rámci výdajů na sociální péči zaujímá ve všech letech sledovaného období nejvyšší částku výdaj na rozsáhlou rekonstrukci střediska sociálních služeb – domova pro seniory. Ostatní položky, které se týkají výdajů na sociální péči lze vidět v Tab. 4.11.

Tab. 4.11 Oddíl 43 – Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti

Oddíl 43 – Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
4312 - Odborné sociální poradenství	0,0	0,0	0,0	25,0
4329 - Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži	2 275,4	2 276,4	2 629,9	2 906,4
4339 - Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	136,0	448,7	393,9	351,1
4349 - Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva	855,4	618,8	954,1	987,5
4351 - Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	70,0	70,0	70,0	70,0
4356 - Denní stacionáře a centra denních služeb	60,0	60,0	64,0	54,0
4357 - Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem	36 974,4	28 092,6	28 983,4	48 371,8
4371 - Ranná péče a soc. aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0,0	0,0	804,7	0,0
4378 - Terénní programy	20,0	20,0	20,0	20,0
4379 - Ostatní služby a činnost v oblasti soc. prevence	5,0	9,0	130,8	30,0
4399 - Ostatní záležitosti sociálních věcí a politiky zaměstnanosti	370,9	0,0	0,0	0,0
CELKEM	40 767,1	31 595,5	34 050,8	52 815,8
Procentuální podíl na celkových výdajích	23,7 %	16,3 %	15,6 %	16,9 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Výdaje na provoz školních zařízení

Výdaje na provoz školních zařízení lze vidět v Tab. 4.12 a ve sledovaném období kolísaly. V rámci výdajů na provoz školních zařízení byl zaznamenán nejvyšší výdaj v roce 2018, kdy výdaje v tomto roce oproti roku 2017 jsou vyšší o více než 100 %. Důvodem tohoto navýšení jsou značné rekonstrukce v budově Základní školy na ulici Komenského a přístavba k Mateřské škole na Janáčkové ulici. Na přístavbu mateřské školy činily celkové kapitálové výdaje 20,1 mil. Kč a běžné výdaje 473 tis. Kč. Na tento výdaj obdržela obec dotaci z integrovaného regionálního operačního programu v částce 16,6 mil. Kč. Na nástavbu učeben Základní školy na ulici Komenského byly vynaloženy kapitálové výdaje v částce 15 mil. Kč a

běžné výdaje v částce 1,4 mil. Kč. Tento projekt byl rovněž financován pomocí dotace z integrovaného regionálního operačního programu v částce 8,5 mil. Kč.

Tab. 4.12 Oddíl 31 – Školské služby

Oddíl 31 – Školské služby (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
3111 - Mateřské školy	2 905,2	13 074,8	7 289,5	18 224,4
3113 - Základní školy	22 033,5	11 493,7	15 855,6	36 005,5
3121 - Gymnázia	760,0	5,0	5,0	20,0
CELKEM	25 698,7	24 573,5	23 150,1	54 249,9
Procentuální podíl na celkových výdajích	14,9 %	12,7 %	10,6 %	17,4 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Výdaje na dopravu

Další výdaje, které stojí za zmínění jsou výdaje na dopravu, které jsou zobrazeny v Tab. 4.13. O těchto výdajích lze říct, že mají kolísavý charakter a podílejí se v průměru na celkových výdajích okolo 12 %. V rámci výdajů na dopravu byl zaznamenán největší nárůst výdajů v roce 2018, kdy výdaje vzrostly skoro trojnásobně oproti roku 2017. Důvodem tohoto navýšení výdajů byly značné opravy a výstavby místních komunikací. Přesněji bylo použito 19 477,6 tis. Kč na opravu místních komunikací, dále se pak jednalo o výdaje na výstavbu chodníku na Nové Vsi v částce 11 777,1 tis. Kč a také výdaje na autobusový záliv na ulici Poštovní v částce 1 490,2 tis. Kč.

Tab. 4.13 Oddíl 22 - Doprava

Oddíl 22 – Doprava (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
2212 - Silnice	8 402,2	13 603,0	13 796,8	33 963,3
2219 – Ostatní záležitosti pozemních komunikací	3 334,7	11 471,9	5 791,4	22 136,7
2221 – Provoz veřejné silniční dopravy	219,5	225,0	134,7	491,0
2223 - Bezpečnost silničního provozu	0,0	28,8	107,9	151,1
2229 – Ostatní záležitosti v silniční dopravě	0,0	0,0	248,4	277,8
CELKEM	11 956,4	25 328,7	20 079,2	57 019,9
Procentuální podíl na celkových výdajích	7 %	13,1 %	9,2 %	18,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Výdaje na bydlení

Výdaje na bydlení ve sledovaných letech mají tendenci stabilního růstu. V rámci výdajů na bydlení byl zaznamenán nejvyšší výdaj v roce 2018, kdy byla provedena značná rekonstrukce bytového domu č. p. 899 na ulici Pionýrů. Na bytovém domě proběhla revitalizace v podobě nového zateplení, výměny oken a úpravy balkonových lodžie. Celková rekonstrukce bytového domu vyšla obec na 10 867,5 tis. Kč. V tomto roce také proběhla rekonstrukce místního hřbitova (zpevnění ploch, rekonstrukce vodovodu a veřejného osvětlení). Všechny výdaje na bydlení lze vidět v Tab. 4.14.

Tab. 4.14 Oddíl 36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj

36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
3612 – Bytové hospodářství	5 745,70	6 687,10	6 801,30	17 821,80
3613 - Nebytové hospodářství	353,30	632,00	524,30	336,80
3631 - Veřejné osvětlení	3 254,20	3 335,40	3 256,50	3 546,30
3632 - Pohřebnictví	561,90	535,00	696,20	4 573,70
3634 - Lokální zásobování teplem	0,00	0,00	7 000,00	0,00
3635 - Územní plánování	0,00	120,30	36,30	570,60
3639 - Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	344,60	1 983,60	6 522,80	9 755,30
CELKEM	10 259,70	13 293,40	24 837,40	36 604,50
Procentuální podíl na celkových výdajích	6 %	6,9 %	11,3 %	11,7 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

Výdaje na sport a zájmovou činnost

Výdaje na sport a zájmovou činnost ve sledovaném období stoupaly a činily kolem 5 %. Nejvyšší nárůst výdajů na sport a zájmovou činnost byl v roce 2017, kdy výdaje vzrostly trojnásobně oproti roku 2016. Příčinou tohoto zvýšení je stavba nového sportovního hřiště na pozemku základní školy T.G.M. Celkové výdaje na stavbu sportovního hřiště byly 11,7 mil. Kč. Kromě sportovního hřiště bylo na pozemku základní školy T.G.M. také vystavěno workoutové hřiště, na jehož výstavbu obec vynaložila výdaje v částce 0,8 mil. Kč. Všechny výdaje, které obec vynaložila na sport a zájmovou činnost za sledované období lze vidět v Tab. 4.15.

Tab. 4.15 Oddíl 34 – Sport a zájmová činnost

34 – Sport a zájmová činnost (v tis. Kč)				
	2015	2016	2017	2018
3412 - Sportovní zařízení ve vlastnictví obce	2 097,2	2 893,4	3 792,4	3 891,7
3419 - Ostatní sportovní činnost	302,0	290,0	1 854,1	2 045,0
3421 - Využití volného času dětí a mládeže	158,7	481,6	10 732,7	2 812,5
3429 – Ostatní zájmová činnost a rekreace	1 602,1	1 879,3	690,4	781,8
CELKEM	4 160,0	5 544,3	17 069,6	9 531,0
Procentuální podíl na celkových výdajích	6,1 %	5,6 %	5,5 %	4,4 %

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze závěrečného účtu obce (2015, 2016, 2017 a 2018)

4.3. Střednědobý výhled rozpočtu obce

Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2020 a 2021 obce Frýdlant nad Ostravicí je znázorněn v Tab. 4.16. Plánovaný rozpočet na rok 2019 obec vykazuje se schodkem. A se schodkem vyhlíží i následující roky, tj. 2020 a 2021.

Co se týče vyhlídek na celkové příjmy pro rok 2020 a 2021 obec počítá s růstem těchto příjmů, zejména v oblasti daňových příjmů, o kterých si obec myslí, že pokryjí až 69 % celkových příjmů obce pro rok 2020 a 2021. Nedaňové a kapitálové příjmy obec nijak neupravuje a vykazuje je ve stejných hodnotách pro roky 2020 a 2021, a to nedaňové příjmy v částce 20 805 tis. Kč a kapitálové příjmy v částce 567 tis. Kč. S dotacemi obec také počítá ve stejných částkách 52 000 tis. Kč pro roky 2020 a 2021.

Pro následující roky, tj. 2020 a 2021 obec počítá s mírným růstem výdajů, zejména s růstem běžných výdajů. Ze střednědobého výhledu rozpočtu obce běžné výdaje zaujímají 78 % podíl na celkových výdajích a kapitálové 22 % podíl.

Pro rok 2020 chce obec pořídit nové automobily v částce 3 750 tis. Kč. Dopravní prostředky budou sloužit pro potřeby města Frýdlant nad Ostravicí a také bude pořízen speciální automobil pro část obce Lubno a automobil pro část obce Nová Ves. Další významný plánovaný kapitálový výdaj pro rok 2020 - 2021 bude výdaj na sociální péči. V rámci výdajů na sociální péči se bude jednat o výdaje na rekonstrukci střediska sociálních služeb – domova pro seniory v částce 30 000 tis. Kč. Na tento kapitálový výdaj bude požádáno o dotaci. Obec hodlá také investovat do kamerového systému obce částkou 3 000 tis. Kč. Pro rok 2020 má obec naplánovanou rekonstrukci školní jídelny v základní škole T.G.M. Plánovaná částka pro tuto rekonstrukci činí 10 000 tis. Kč. Na rok 2021 obec zvažuje koupi bytového domu na ulici Noremská. Jednalo by se o kapitálový výdaj v částce 30 000 tis. Kč. Poslední významný

kapitálový výdaj obec plánuje pro rok 2020 - 2021 v částce 30 000 tis. Kč a jednalo by se o výdaj na výstavbu dopravního terminálu na ulici Poštovní.

Další výdaje Frýdlant nad Ostravicí plánuje ve své obci v podobě investování do programového vybavení obce, stavebních úprav vodních břehů, vybudování chodníku v části obce Lubno atd.

Tab. 4.16 Střednědobý výhled rozpočtu obce

	Rozpočet na rok 2019	Výhled na rok 2020	Výhled na rok 2021
Příjmy celkem	240 335,00	229 872,00	234 572,00
Daňové příjmy	151 935,00	156 500,00	161 200,00
Nedaňové příjmy	21 568,00	20 805,00	20 805,00
Kapitálové příjmy	567,00	567,00	567,00
Přijaté dotace/převody fondu	66 265,00	52 000,00	52 000,00
Výdaje celkem	240 837,00	239 872,00	242 572,00
Běžné výdaje	183 972,00	187 672,00	190 172,00
Kapitálové výdaje	56 685,00	52 200,00	52 400,00
Financování celkem	-502,00	-10 000,00	-8 000,00

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze střednědobého výhledu obce pro rok 2020 - 2021

Obsahem střednědobého výhledu rozpočtu jsou i očekávané závazky, které lze vidět v Tab. 4.17. Obec Frýdlant nad Ostravicí si vypůjčila od Komerční banky revolvingový úvěr v částce 28 700 tis. Kč, který využívá k financování výdajů na rekonstrukci Střediska sociálních služeb – domova důchodců. Obec počítá s tím, že bude úvěr do konce roku splacen.

Tab. 4.17 Závazky obce

Závazek na rok 2019	Účel úvěru	PS půjčky pro rok 2019	Splátky	KS stav půjčky pro rok 2019
Revolvingový úvěr KB a.s.	Financování rekonstrukce domova důchodců	28 700,00	28 700,00	0,00

Zdroj: Vlastní zpracování, materiály ze střednědobého výhledu obce pro rok 2020 - 2021

5. Závěr

Diplomová práce je zaměřena na analýzu rozpočtového hospodaření obce Frýdlant nad Ostravicí. Obec dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů musí sestavovat návrh na svůj finanční plán = rozpočet pro následující kalendářní rok a také své výhledy ohledně příjmů a výdajů do budoucna zainteresuje do rozpočtového výhledu. Rozpočtový výhled obce sestavují na období 2 - 3 roky dopředu. Obec má sestavený návrh rozpočtu, který je projednán a schválen zastupitelstvem obce a podle něj celý rok hospodaří. V průběhu roku může obec v rozpočtu udělat různé změny pomocí rozpočtových opatření. Na konci každého rozpočtového období obec sestaví závěrečný účet, v kterém uvádí reálná čísla svého hospodaření a porovnává skutečný rozpočet s plánovaným.

Cílem diplomové práce bylo teoreticky charakterizovat nižší územní samosprávné celky, tedy obce a také popsat rozpočty nižších územních samosprávných celků. Teoretické znalosti byly aplikovány v praktické části diplomové práce, kde byla provedena analýza rozpočtového hospodaření obce Frýdlant nad Ostravicí za období 4 let, tj. 2015 - 2018.

Prvním krokem rozpočtové analýzy byl posouzen skutečný a plánovaný rozpočet obce. O obci lze říct, že její skutečné příjmy oproti plánovaným příjmům každým rokem rostou a v této cestě výdaje kopírují i příjmy, tzn. že skutečné výdaje jsou vyšší než plánované. Když porovnáme skutečné příjmy a výdaje, tak obec za sledované období vykazuje v prvních letech, tj. 2015 a 2016 přebytek svého hospodaření, zatímco v následujícím sledovaném období, tj. 2017 a 2018, obec hospodaří se schodkem. Nejvyšší přebytek obce byl zaznamenán v roce 2016 v hodnotě 34 484,9 tis. Kč. A naopak nejvyšší schodek hospodaření byl evidován v roce 2018 v částce 50 893 tis. Kč.

V pořadí dalším krokem analýzy rozpočtu obce bylo podrobné analyzování příjmů a výdajů obce za sledované období 2015-2018. Příjmy jsou z hlediska rozpočtové skladby členěné na daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté transfery, tedy dotace. Největším příjmem obce jsou příjmy daňové, které tvoří až 60 % celkových příjmů. Za nimi následují dotace, které pokrývají až 30 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy tvoří okolo 10 % celkových příjmů a kapitálové příjmy se podílejí na rozpočtu obce okolo 1 %. V daňových příjmech obce tvoří nejpodstatnější část tzv. svěřené daně, které pokrývají příjmy až z 81 % a jejich průměr za sledované období činil 457 341 tis. Kč. Hodnota svěřených daní u obce mírným tempem roste. Také přijaté transfery obce zaujímají podstatný podíl na celkových příjmech, konkrétně až 30 %. Nejvyšší dotace obec přijala v roce 2018 v částce 16 138,6 tis.

Kč a dotace byla použita na přístavbu Mateřské školy na ulici Janáčkové. Další významnou dotaci obec využila na rekonstrukci domova důchodců, kterou čerpala v každém roce sledovaného období a jejich součet za sledované období činí 20 807 tis. Kč. Nejvyšší dotace na tento účel byla v roce 2016 v částce 10 195 tis. Kč. Nedaňové příjmy obce jsou členěny z hlediska odvětvového členění do 16 oddílů. Jejich podíl na celkových příjmech pomalu roste a pohybuje se okolo 10 %. Nejvyšší částka v nedaňových příjmech obci plyne z pronájmu bytových domů, které má ve svém vlastnictví. Průměrná hodnota tohoto příjmu činí 8 537 tis. Kč ročně, která v jednotlivých letech roste. Na posledním místě z hlediska podílu na celkových příjmech obce se umístily kapitálové příjmy, které se na příjmech obce podílí v průměru 0,4 %. Velkou změnu zaznamenaly kapitálové příjmy v roce 2016, kdy obec prodala bytovou nemovitost na ulici Školní a podíl kapitálových příjmů vzrostl nad 1 %.

Další stránkou rozpočtu jsou výdaje, které obec člení na běžné a kapitálové. Největší část výdajů zaujímají běžné výdaje, které tvoří až 77 % z celkových výdajů. Kapitálové výdaje zaujímají okolo 23 %. V roce 2018 se tento podíl mění, běžné výdaje zaujímají 61 % a kapitálové 39 % z celkových výdajů. Kromě členění výdajů na běžné a kapitálové, obec dále využívá odvětvového členění u výdajů a ty nejpodstatnější výdaje byly podrobně analyzovány. Nejvýznamnější výdaj obce byl výdaj na územní samosprávu, který představuje až 26 % výdajů a má tendenci stabilního růstu. Nejvyšší položkou v územní samosprávě jsou výdaje na platy místní samosprávy, které činily v průměru za sledované období 46 058 tis. Kč ročně. Další výdaje, které stály za podrobné rozebrání byly výdaje na sociální péči. Výdaje na sociální péči za sledované období měly kolísavý charakter a činily okolo 16 % podílu na celkových výdajích. Největší vynaložený výdaj, ve všech letech sledovaného období, ve výdajích na sociální péči byl výdaj na rekonstrukci střediska sociálních služeb – domovy. Podrobně byly také zanalyzovány výdaje na školství, které jsou velmi kolísavého charakteru. Částka výdajů závisí na realizaci projektu obce. Nejvyšší výdaj byl zaznamenán v roce 2018, kdy obec investovala do přístavby místní mateřské školy v částce 20,1 mil. Kč. Na tuto investici byla obci poskytnuta dotace v částce 16,6 mil. Kč. Další výdaj, který byl rozebrán byly výdaje na bydlení, kdy obec zateplila, vyměnila okna a upravila balkónové lodžie bytového domu v částce 10 867,5 tis. Kč. Poslední výdaj, který byl v rozpočtové analýze rozebrán byl vynaložen na sport a zájmovou činnost, kdy výdaje v roce 2016 vzrostly oproti roku 2015 až trojnásobně. Příčinou této změny byla stavba sportovního hřiště u Základní školy T.G.M., která obec vyšla na 11,7 mil. Kč.

Konečné shrnutí rozpočtového hospodaření obce Frýdlant nad Ostravicí je následující. O obci se dá říct, že vzhledem k vysokému schodkovému rozpočtu v roce 2018 a také k výhledu

do budoucnosti na rok 2020 – 2021, nehospodaří dobře se svými prostředky. Několik let vkládá značnou část svých výdajů do rekonstrukce Střediska pro sociální služby – domovy důchodců. I přes veškerou snahu pokrýt investice dotacemi, z důvodu nižšího zatížení rozpočtu, je obec stále ve schodkovém rozpočtu. Uvidí se v budoucnu, kdy se obci investice vrátí. Na druhou stranu je důležité, že obec stále investuje do kvalitnějších služeb pro své občany ve všech věkových kategoriích.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

JREISAT, Jamil. *Globalism and Comparative Public Administration*. Boca Raton: CRC Press, 2012. 237 p. ISBN 978-1-4398-5458-7.

KOČÍ, Jaroslav. *Obecní samospráva*. Praha: Leges. 2012. 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ Jaroslav, JETMAR Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, a.s., 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů. Teorie a praxe*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer. 2015. 180 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

SVOBODA, František a kolektiv. *Ekonomika veřejného sektoru*. Brno: Ekopress, s.r.o., 2017. 279 s. ISBN 978-80-87865-35-4.

VRABKOVÁ, Iveta. *Veřejná správa*. VŠB-TU Ostrava. 2016. 130 s. ISBN 978-80-248-3988-2.

Právní předpisy

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

Zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 410/2009 Sb., prováděcí vyhláška k účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické dokumenty a ostatní

Frýdlant nad Ostravicí. *Střednědobý výhled rozpočtu města*. [online]. [cit. 2019-06-28]. Dostupné z: www.frydlantno.cz/strednedoby-vyhled-rozpocet-mesta/ds-1544/archiv=0&p1=16865.

Frýdlant nad Ostravicí. *Závěrečný účet města*. [online]. [cit. 2019-06-28]. Dostupné z: <http://www.frydlantno.cz/zaverecny-ucet-mesta/ds-1548/archiv=0&p1=16865>.

Frýdlant nad Ostravicí. *Symboly města*. [online]. [cit. 2019-06-28]. Dostupné z: <http://www.frydlantno.cz/symboly-mesta/d-12136/p1=17021>.

Frýdlant nad Ostravicí. *Historie a současnost*. [online]. [cit. 2019-06-28]. Dostupné z: <http://www.frydlantno.cz/historie-a-soucasnost/d-12179/p1=16910>.

Seznam zkratek

CN	Celkové náklady
CP	Cenný papír
DSO	Dobrovolné svazky obcí
DPH	Daň z přidané hodnoty
FO	Fyzická osoba
KDDM	Krátkodobý drobný dlouhodobý majetek
KS	Konečný stav
OS	Organizační složka
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OÚ	Obecní úřad
PO	Právnícká osoba
POrg.	Příspěvková organizace
PS	Počáteční stav
SR	Státní rozpočet
SÚ	Stavební úřad
ÚJ	Účetní jednotka
ÚZ	Účetní závěrka
VK	Vlastní kapitál
VÚSC	Vyšší územní samosprávné celky
ZÚSZ	Základní územně samosprávné celky
ZoRPÚR	Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- Jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- Beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- Souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- Bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- Bylo sjednáno, že užít dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 12. července 2019

M. Ludová
.....

Jméno a příjmení studenta

